

Euroopan unionin virallinen lehti

C 82

Suomenkielinen laitos

Tiedonantoja ja ilmoituksia

51. vuosikerta
1. huhtikuuta 2008

Ilmoitusnumero

Sisältö

Sivu

IV *Tiedotteet*

EUROOPAN UNIONIN TOIMIELINTEN JA ELINTEN ANTAMAT TIEDOTTEET

Komissio

2008/C 82/01

Yhteisön suuntaviivat valtiontuesta ympäristönsuojelulle ⁽¹⁾ 1**FI**

IV

(Tiedotteet)

EUROOPAN UNIONIN TOIMIELINTEN JA ELINTEN ANTAMAT TIEDOTTEET

KOMISSIO

YHTEISÖN SUUNTAVIIVAT VALTIONTUESTA YMPÄRISTÖNSUOJELULLE

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2008/C 82/01)

SISÄLLYS

	Sivu
1. Johdanto	4
1.1. Euroopan valtiontuki- ja energiapolitiikka	4
1.2. Valtiontukipolitiikka ja ympäristönsuojelu	4
1.3. Tasapainotesti ja sen soveltaminen ympäristönsuojeluun myönnettävään tukeen	5
1.3.1. Valtiontuen toimintasuunnitelma: valtiontuen vähentäminen ja tarkempi kohdentaminen sekä tasapainotesti tuen arvioimiseksi	5
1.3.2. Suuntaviivoissa mainittu yhteisen edun mukainen tavoite	6
1.3.3. Tarkoituksenmukainen väline.....	6
1.3.4. Tuen kannustava vaikutus ja välttämättömyys.....	7
1.3.5. Tuen oikeasuhteisuus	7
1.3.6. Ympäristönsuojelutuen kielteiset vaikutukset on rajattava siten, että tuen kokonaisvaikutus on myönteinen	8
1.4. Tasapainotestin toteutus: oikeudelliset oletamat ja yksityiskohtaisemman arvioinnin tarve	8
1.5. Näiden suuntaviivojen kattamien erityistoimenpiteiden perustelut	9
1.5.1. Tuki yrityksille yhteisön normit ylittäviin toimiin tai ympäristönsuojelun tason parantamiseen yhteisön normien puuttuessa	9
1.5.2. Tuki uusien yhteisön normit ylittävien tai yhteisön normien puuttuessa ympäristönsuojelun tasoa parantavien kuljetusajoneuvojen hankintaan	9

	Sivu
1.5.3. Tuki ennakoivaan yhteisön normeihin mukautumiseen	9
1.5.4. Tuki ympäristötutkimuksiin	9
1.5.5. Tuki energiansäästöön	9
1.5.6. Tuki uusiutuvien energialähteiden käytön edistämiseen	10
1.5.7. Tuki yhteistuotantoon ja kaukolämmitykseen	10
1.5.8. Tuki jätehuoltoon	11
1.5.9. Tuki saastuneiden alueiden kunnostamiseen	11
1.5.10. Tuki yritysten uudelleensijoittamiseen	11
1.5.11. Päästökauppajärjestelmiin sisältyvä tuki	11
1.5.12. Ympäristöverojen alennuksena tai ympäristöveroista vapautuksena myönnettävä tuki	11
2. Soveltamisala ja määritelmät	12
2.1. Suuntaviivojen soveltamisala	12
2.2. Määritelmät	13
3. Tuen soveltuvuus yhteismarkkinoille EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan nojalla.	15
3.1. Tuen soveltuvuus yhteismarkkinoille perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan nojalla.	15
3.1.1. Tuki yrityksille yhteisön normit ylittäviin toimiin tai ympäristönsuojelun tason parantamiseen yhteisön normien puuttuessa	15
3.1.2. Tuki uusien yhteisön normit ylittävien tai yhteisön normien puuttuessa ympäristönsuojelun tasoa parantavien kuljetusajoneuvojen hankintaan	17
3.1.3. Tuki ennakoivaan yhteisön normeihin mukautumiseen	17
3.1.4. Tuki ympäristötutkimuksiin	18
3.1.5. Tuki energiansäästöön	18
3.1.5.1. Investointituki	18
3.1.5.2. Toimintatuki	18
3.1.6. Tuki uusiutuvien energialähteiden käytön edistämiseen	19
3.1.6.1. Investointituki	19
3.1.6.2. Toimintatuki	19
3.1.7. Tuki yhteistuotantoon	20
3.1.7.1. Investointituki	20
3.1.7.2. Toimintatuki	20
3.1.8. Tuki energiaa tehokkaasti hyödyntävään kaukolämmitykseen	21
3.1.9. Tuki jätehuoltoon	21
3.1.10. Tuki saastuneiden alueiden kunnostamiseen	22
3.1.11. Tuki yritysten uudelleensijoittamiseen	22
3.1.12. Päästökauppajärjestelmiin sisältyvä tuki	23

	Sivu
3.2.	Tuen kannustava vaikutus ja välttämättömyys..... 24
3.3.	Tuen soveltuvuus yhteismarkkinoille perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan b alakohdan nojalla. 24
4.	Ympäristöverojen alennuksena tai ympäristöveroista vapautuksena myönnettävä tuki 25
5.	Yksityiskohtaisesti arvioitavan tuen soveltuvuus yhteismarkkinoille 26
5.1.	Yksityiskohtaisesti arvioitavat toimenpiteet 26
5.2.	Yksittäisten tapausten taloudellisessa arvioinnissa käytettävät kriteerit 27
5.2.1.	Tuen myönteiset vaikutukset..... 27
5.2.1.1.	Markkinahäiriön olemassaolo..... 27
5.2.1.2.	Tarkoituksenmukainen väline..... 27
5.2.1.3.	Tuen kannustava vaikutus ja välttämättömyys..... 27
5.2.1.4.	Tuen oikeasuhteisuus 28
5.2.2.	Kilpailun ja kaupan vääristymisen analysointi 28
5.2.2.1.	Dynaamiset kannustimet/investointien syrjäyttäminen 29
5.2.2.2.	Tehottomien yritysten toiminnan jatkuminen 29
5.2.2.3.	Markkinavoima/kilpailijoiden sulkeminen markkinoilta..... 30
5.2.2.4.	Kauppaan ja yritysten sijoittautumiseen kohdistuvat vaikutukset 30
5.2.3.	Myönteisten ja kielteisten seikkojen välinen tasapaino päätöksenteossa..... 30
6.	Tuen kasautuminen 31
7.	Loppumääräykset 31
7.1.	Vuosikertomukset 31
7.2.	Avoimuus 31
7.3.	Seuranta ja arviointi..... 31
7.4.	Aiheelliset toimenpiteet..... 32
7.5.	Soveltaminen, voimassaolo ja tarkistaminen..... 32

1. JOHDANTO

1.1. Euroopan valtiontuki- ja energiapolitiikka

- (1) Eurooppa-neuvosto kehotti keväällä 2007 pidetyssä kokouksessaan jäsenvaltioita ja EU:n toimielimiä jatkamaan kestävän ja yhdenmetyt eurooppalaisen ilmasto- ja energiapolitiikan kehittämiseen tähtäviä toimia. Eurooppa-neuvosto totesi muun muassa, että ”koska energiantuotanto ja -käyttö ovat kasvihuonekaasupäästöjen suurimmat lähteet, tämän tavoitteen toteuttamiseksi tarvitaan yhdenmetyt lähestymistapa ilmasto- ja energiapolitiikkaan. Tämä olisi saatava aikaan siten, että nämä molemmat politiikat täydentävät toisiaan. Jäsenvaltioiden keskinäiseen solidaarisuuteen perustuvassa Euroopan energiapolitiikassa ei puututa millään tavoin jäsenvaltioiden energialähteiden valintaan eikä niiden määräysvaltaan primaarienergialähteiden käytössä, ja sen kolme tavoitetta ovat:
- toimitusvarmuuden lisääminen;
  - Euroopan talouksien kilpailukykyyn ja energian kuluhintasuisuuden varmistaminen;
  - ympäristön kestävyuden edistäminen ja ilmastomuutoksen torjuminen.”
- (2) Eurooppa-neuvosto otti tärkeän askeleen kohti Euroopan energiapolitiikan luomista antamalla tukensa kokonaisvaltaisen energia-alan toimintasuunnitelman laatimiselle vuosiksi 2007–2009. Eurooppa-neuvosto kehotti tuolloin erityisesti komissiota tekemään toimintasuunnitelmassa pyydyt ehdotukset mahdollisimman pian. Yksi näistä ehdotuksista koskee yhteisön suuntaviivojen valtiontuesta ympäristönsuojelulle tarkistamista.
- (3) Eurooppa-neuvosto on sitoutunut määrätietoisesti ja riippumattomasti siihen, että EU vähentää vuoteen 2020 mennessä kasvihuonekaasupäästöjä vähintään 20 prosenttia verrattuna vuoden 1990 tasoon. Eurooppa-neuvosto korostaa, että EU:n olisi lisättävä energiatehokkuutta, jotta tavoitteeksi asetettu 20 prosentin säästö EU:n energiankulutuksessa vuoteen 2020 koskeviin ennusteisiin nähden voitaisiin saavuttaa. Lisäksi se tukee sitovaa tavoitetta, jonka mukaan uusiutuvien energialähteiden osuus EU:n kokonaisenergiankulutuksesta olisi nostettava vuoteen 2020 mennessä 20 prosenttiin. Eurooppa-neuvosto kannattaa kaikkia jäsenvaltioita koskevaa sitovaa vähimmäistavoitetta, jonka mukaan biopolttoaineiden osuus EU:n liikenteessä käytettävän bensiinin ja dieselin kokonaiskulutuksesta vuoteen 2020 mennessä olisi nostettava 10 prosenttiin.
- (4) Nämä uudet suuntaviivat ovat yksi energia-alan toimintasuunnitelman ja Eurooppa-neuvoston päättämiin energiaan ja ilmastomuutokseen liittyviin tavoitteisiin sisältyvien ympäristönäkökohtien täytäntöönpanon mahdollistavista välineistä.

1.2. Valtiontukipolitiikka ja ympäristönsuojelu

- (5) Komissio totesi tiedonannossaan ”Valtiontuen toimintasuunnitelma – Valtiontukien vähentäminen ja tarkempi kohdentaminen: suunnitelma valtiontuen uudistamiseksi vuosina 2005–2009”⁽¹⁾, jäljempänä ”valtiontuen toimintasuunnitelma”, että valtiontukitoimenpiteitä voidaan toisinaan hyödyntää yhteisen edun mukaisten tavoitteiden

saavuttamisessa. Valtiontuella voidaan tietyin edellytyksin korjata markkinahäiriöitä, parantaa markkinoiden toimintaa ja tehostaa kilpailukykyä. Riippumatta siitä, onnistutaanko sillä korjaamaan markkinahäiriöitä, valtiontuella voidaan myös edistää kestävästä kehitystä⁽²⁾. Valtiontuen toimintasuunnitelmassa korostetaan jälleen myös sitä, että ympäristönsuojelu voi tarjota innovointimahdollisuuksia, luoda uusia markkinoita ja parantaa kilpailukykyä tehostamalla resurssien käyttöä ja lisäämällä investointeja. Valtiontuella voidaan tietyin edellytyksin edistää näiden tavoitteiden saavuttamista ja tukea siten Lissabonin strategian päätavoitteita – kestävästä kasvusta ja työllisyydestä. Kuidennesta ympäristöä koskevasta yhteisön toimintaohjelmasta 22 päivänä heinäkuuta 2002 tehdystä Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksessä N:o 1600/2002/EY⁽³⁾, jäljempänä ”kuudes ympäristöä koskeva toimintaohjelma”, luetellaan ensisijaiset toimet ympäristön suojelemiseksi⁽⁴⁾.

- (6) Ympäristönsuojelun valtiontukien valvonnan päätavoitteena on varmistaa, että valtiontukitoimenpiteillä saavutetaan ympäristönsuojelun taso, joka on parempi kuin ilman tukea saavutettava taso, ja että tuesta saatu hyöty ylittää sen kilpailua vääristävät vaikutukset, kun otetaan huomioon saastuttaja maksaa -periaate, jäljempänä ”aiheuttamisperiaate”, josta määrätään EY:n perustamissopimuksen 174 artiklassa.
- (7) Taloudellisella toiminnalla saatetaan vahingoittaa ympäristöä erityisesti kyseisestä toiminnasta aiheutuvan pilaantumisen vuoksi. Tietyissä tapauksissa yritykset voivat ilman valtion väliintuloa välttyä maksamasta kaikkia toimintonsa aiheuttamista ympäristöhaitoista koituvia kustannuksia. Tämän seurauksena markkinat eivät pysty jakamaan resursseja tehokkaasti, koska tuottaja ei ota huomioon tuotannon (kielteisiä) ulkoisvaikutuksia vaan niistä vastaa koko yhteiskunta.
- (8) Aiheuttamisperiaatteen mukaan näitä kielteisiä ulkoisvaikutuksia voidaan vähentää varmistamalla, että ympäristön pilaantumista aiheuttavan toiminnan harjoittaja maksaa aiheuttamaansa pilaantumiseen liittyvät kustannukset. Tämä merkitsee ympäristökustannusten sisällyttämistä kokonaisuudessaan pilaantumisen aiheuttajan kustannuksiin. Näin pyritään varmistamaan, että (yrityksen kattamat) yksityiset kustannukset perustuvat taloudellisesta toiminnasta yhteiskunnalle aiheutuviin todellisiin kustannuksiin. Aiheuttamisperiaatteen täysipainoinen noudattaminen mahdollistaisi sen vuoksi markkinahäiriöiden poistamisen. Aiheuttamisperiaate voidaan panna täytäntöön joko antamalla pakottavia ympäristönormeja tai markkinapohjaisiin välineisiin⁽⁵⁾. Joihinkin markkinapohjaisiin välineisiin saatetaan liittyä valtiontuen myöntämistä kaikille niiden piiriin kuuluville yrityksille tai osalle yrityksistä.

(2) Ks. valtiontuen toimintasuunnitelman 10 kohta.

(3) EYVL L 242, 10.9.2002, s. 1.

(4) Ensisijaiset alat ovat: ilmastomuutos, luonnonsuojelu ja biologinen monimuotoisuus, ympäristö ja terveys sekä luonnonvarat ja jätteet. Nämä suuntaviivat eivät koske terveyttä.

(5) Jälkimmäisten osalta ks. vihreä kirja markkinapohjaisista ohjauskeinoista ympäristöä ja asiaan liittyviä toimintapoliittisia tarkoituksia varten, 28.3.2007, KOM(2007) 140 lopullinen.

(1) KOM(2005) 107 lopullinen.

- (9) Vaikka aiheuttamisperiaatteen soveltamiseen liittyy tällä hetkellä rajoituksia, sääntelyyn liittyvät puutteet eivät saisi estää jäsenvaltioita asettamasta yhteisön vaatimuksia tiukempia ympäristönsuojeluvaatimuksia ja pyrkimästä supistamaan pilaantumisen kielteiset ulkoisvaikutukset minimiin.
- (10) Saavuttaakseen korkeamman ympäristönsuojelun tason jäsenvaltiot voivat olla halukkaita käyttämään valtiontukia kannustaakseen yksittäisellä tasolla (yrityksen tasolla) pyrkimään yhteisön normeilla saavutettua ympäristönsuojelun tasoa korkeammalle tasolle tai, kun yhteisön normeja ei ole parantamaan ympäristönsuojelua. Ne voivat myös ottaa käyttöön yhteisön lainsäädännön vaatimuksia tiukempia kansallisia normeja tai korkeampia ympäristöveroja tai käyttää ympäristöveroja aiheuttamisperiaatteen täytäntöönpanemiseksi yksipuolisesti silloin, kun vastaavaa yhteisön lainsäädäntöä ei ole.
- (11) Komissio katsoo, että valtiontuen toimintasuunnitelman mukaisten tavoitteiden saavuttaminen, erityisesti tuen parempi kohdentaminen, taloudellisten perusteiden ottaminen laajemmin huomioon ja menettelyiden tehostaminen, edellyttävät ympäristönsuojeluun myönnettävää valtiontukea koskevien suuntaviivojen tarkistamista. Lisäksi näiden tavoitteiden saavuttaminen edellyttää komission mukaan ympäristöpolitiikan ja ympäristöteknologioiden alalla tapahtuvan kehityksen ottamista huomioon ja sääntöjen mukauttamista aiempien kokemusten perusteella.
- (12) Näissä suuntaviivoissa vahvistetaan säännöt, joita komissio soveltaa jatkossa arvioidessaan ympäristönsuojeluun myönnettäviä valtiontukia. Tämä lisää komission päätöksentekomenettelyiden oikeusvarmuutta ja avoimuutta. Ympäristönsuojelutuen myöntäminen perustuu pääasiassa EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohtaan. Näillä suuntaviivoilla korvataan yhteisön suuntaviivat valtiontuesta ympäristönsuojelulle ⁽⁶⁾, jotka tulivat voimaan vuonna 2001.
- (13) Näissä suuntaviivoissa annetaan säännöt kahdentyyppisten arviointien laatimiseksi: ensiksi perusarviointien laatimiseksi tietyn kynnysarvon alittavista tukea koskevista toimenpiteistä tai tuesta, joka on myönnetty laitoksille, joiden tuotantokapasiteetti on alle tietyn kynnysarvon (3 luku), ja yksityiskohtaisten arviointien laatimiseksi tukea koskevista toimenpiteistä, kun tuen määrä ylittää kyseisen kynnysarvon ja kun tukea myönnetään uusiutuvaa energiaa tuottaville uusille laitoksille tai tuesta, joka on myönnetty laitoksille, joiden tuotantokapasiteetti ylittää kyseisen kynnysarvon ja kyseisen tuen määrä lasketaan vältettyjen ulkoisten kustannusten perusteella (5 luku).
- (14) Näitä suuntaviivoja sovelletaan kaikkiin komissiolle ilmoitettuihin toimenpiteisiin, jotka ilmoitetaan joko sen vuoksi, että toimenpide ei kuulu ryhmäpoikkeusasetuksen soveltamisalaan, sen vuoksi, että ryhmäpoikkeusasetuksessa säädetään velvollisuudesta ilmoittaa tuesta erikseen, tai sen vuoksi, että kyseinen jäsenvaltio päättää ilmoittaa toimenpiteen, jolle voitaisiin periaatteessa myöntää poikkeusryhmäpoikkeusasetuksen nojalla. Lisäksi näitä suuntaviivoja sovelletaan, kun on kyse ilmoittamatta jätetyn tuen arvioinnista näiden suuntaviivojen julkaisemisen jälkeen.
- 1.3. **Tasapainotesti ja sen soveltaminen ympäristönsuojeluun myönnettävään tukeen**
- 1.3.1. *Valtiontuen toimintasuunnitelma: valtiontuen vähentäminen ja tarkempi kohdentaminen sekä tasapainotestien arvioimiseksi*
- (15) Komissio ilmoittaa valtiontuen toimintasuunnitelmassa, että ”edistääkseen kasvua ja työllisyyttä koskevaa uudistettua Lissabonin strategiaa komissio aikoo tarvittaessa tehostaa valtiontukien arviointiin soveltamaansa taloudellista lähestymistapaa. Taloudellisella lähestymistavalla eräät valtiontuet voidaan keskittää ja kohdistaa paremmin uudistetun Lissabonin strategian tavoitteisiin.”
- (16) Arvioidessaan tukitoimenpiteen soveltuvuutta yhteismarkkinoille komissio vertaa niitä myönteisiä vaikutuksia, joita tukitoimenpiteellä on yhteisen edun mukaisen tavoitteen saavuttamisen kannalta, niihin kielteisiin kauppaa ja kilpailua vääristäviin sivuvaikutuksiin, joita tuella voi olla. Tämä nykykäytäntöön perustuva vertailu esitetään valtiontuen toimintasuunnitelmassa nk. tasapainotestin muodossa ⁽⁷⁾. Tasapainotestissä on kolme vaihetta. Kahdessa ensimmäisessä vaiheessa käsitellään valtiontuen myönteisiä vaikutuksia ja kolmannessa kielteisiä vaikutuksia sekä myönteisten ja kielteisten vaikutusten välistä tasapainoa. Tasapainotestissä tarkastellaan seuraavia kysymyksiä:
- 1) Pyritäänkö tukitoimenpiteellä selkeästi määriteltyyn yhteisen edun mukaiseen tavoitteeseen (esimerkiksi kasvu, työllisyys, koheesio, ympäristönsuojelu, energiavarmuus)? Nykyisten suuntaviivojen mukaan yhteisen edun mukainen tavoite on ympäristönsuojelu.
  - 2) Onko tuki suunniteltu siten, että se mahdollistaa yhteisen edun mukaisen tavoitteen saavuttamisen, toisin sanoen mahdollistaako ehdotettu tuki markkinahäiriön poistamisen tai muun tavoitteen saavuttamisen?
    - a) Onko valtiontuki sopivin toimintaväline?
    - b) Onko tuella kannustava vaikutus eli muuttaako tuki yritysten käyttäytymistä?
    - c) Onko tuki oikeasuhteista eli voitaisiinko sama käyttäytymisen muutos saada aikaan vähemmällä tuella?
  - 3) Onko kilpailun vääristyminen ja vaikutus kauppaan niin vähäistä, että kokonaistilanne on myönteinen?

⁽⁶⁾ EYVL C 37, 3.2.2001, s. 3.

⁽⁷⁾ Ks. valtiontuen toimintasuunnitelma, 11 ja 20 kohta, ja innovaatioita koskeva tiedonanto (KOM(2005) 436 lopullinen, 21.9.2005), jossa asiaa käsitellään yksityiskohtaisemmin.

- (17) Tasapainotestiiä voidaan soveltaa valtioneuvoston päätösten laadittamiseen ja eri tapauksien arviointiin.

1.3.2. *Suuntaviivoissa mainittu yhteisen edun mukainen tavoite*

- (18) Kestävä kehitys on Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 artiklan ensimmäisen luetelmakohdan määräysten mukaisesti yksi Euroopan unionin tavoitteista. Sen olisi perustuttava taloudelliseen vaurauteen, sosiaaliseen yhteenkuuluvuuteen ja ympäristönsuojelun korkeaan tasoon. Ympäristönsuojelun edistäminen on sen vuoksi tärkeä yhteisen edun mukainen tavoite. EY:n perustamissopimuksen 6 artiklassa mainitaan lisäksi tarve sisällyttää ympäristönsuojelu osaksi yhteisön politiikkaa ja perustamissopimuksen 174 artiklan 2 kohdassa puolestaan määrätään, että ympäristönsuojelun on perustuttava ennalta varautumisen periaatteeseen ja periaatteisiin, joiden mukaan on ryhdyttävä ennalta ehkäiseviin toimenpiteisiin, ympäristövahingot ⁽⁸⁾ on torjuttava niiden lähteellä ja saastuttajan on maksettava kustannukset.
- (19) Näissä suuntaviivoissa määritetään edellytykset, joiden täytyessä valtiontuen myöntäminen optimaalisen ympäristönsuojelun tason saavuttamisen estävien markkinahäiriöiden poistamiseen voidaan hyväksyä.
- (20) Kielteiset ulkoisvaikutukset ovat yleisin ympäristönsuojelun alalla ilmenevä markkinahäiriö. Omia etujaan ajavilla yrityksillä ei ole kannustinta ottaa tuotannosta aiheutuvia kielteisiä ulkoisvaikutuksia huomioon päättäessään tietyistä tuotantoteknologiasta tai tuotantotasosta. Tämä tarkoittaa sitä, että yritykset mieltävät tuotantokustannukset pienemmiksi kuin kustannukset, jotka yhteiskunta kattaa. Sen vuoksi yrityksillä ei ole kannustinta pienentää aiheuttamaansa pilaantumista tai toteuttaa yksittäisiä toimenpiteitä ympäristön suojelemiseksi.
- (21) Maat, jotka kärsivät tämänkaltaisesta markkinahäiriöstä, käyttävät usein sääntelyä varmistaakseen, että tuotannosta aiheutuvat kielteiset ulkoisvaikutukset otetaan huomioon päätöksenteossa. Normien, verojen, taloudellisten ohjauskeinojen ja muun sääntelyn käyttöönotolla varmistetaan, että pilaantumista aiheuttavat yritykset joutuvat kattamaan pilaantumisesta yhteiskunnalle aiheutuvat kustannukset aiheuttamisperiaatteen mukaisesti. Näiden kielteisten ulkoisvaikutusten huomioon ottaminen nostaa yritysten yksityisiä kustannuksia ja vaikuttaa siten kielteisesti yritysten tuloihin. Koska ympäristöä pilaava toiminta jakautuu lisäksi epätasaisesti eri tuotantoalojen ja yritysten kesken, ympäristön huomioon ottavan sääntelyn kustannukset

jakautuvat usein eri tavoin paitsi yritysten, myös eri jäsenvaltioiden välillä. Jäsenvaltioiden välillä voi olla eroja myös siinä, kuinka tarpeellisenä ne pitävät kunnianhimoisten ympäristötavoitteiden asettamista.

- (22) Aiheuttamisperiaatteen mukaisten yhteisön normien ja markkinaehtoisten välineiden puuttuessa (sääntelyyn liittyvä puute) jäsenvaltiot saattavat päättää yksipuolisesti ympäristönsuojelun tason nostamisesta. Tämä puolestaan voi aiheuttaa lisäkustannuksia kyseisten jäsenvaltioiden alueella toimiville yrityksille. Tästä syystä jäsenvaltiot voivat käyttää sääntelyn ohella myös valtioneuvoston kannustimena korkeamman ympäristönsuojelun tason saavuttamiseksi. Tämä voidaan toteuttaa kahdella tavalla:

— **Yksittäiset kannustimet pilaantumisen ja muiden ympäristöön kohdistuvien kielteisten vaikutusten vähentämiseksi:** Jäsenvaltiot voivat ensiksikin ottaa käyttöön yksittäisellä tasolla (yritystasolla) sovellettavia kannustimia yhteisön normien ylittämiseksi. Tässä tapauksessa tuensaaja vähentää pilaantumista sen vuoksi, että se saa tukea vastineena siitä, että se suostuu muuttamaan käyttäytymistään, eikä niinkään sen vuoksi, että sen on maksettava pilaantumisesta aiheutuvat kustannukset. Valtiontuen tarkoituksena on tässä tapauksessa pureutua suoraan pilaantumisen kielteisistä vaikutuksista aiheutuvaan markkinahäiriöön.

— **Kannustimet yhteisön normit ylittävän kansallisen ympäristölainsäädännön antamiseksi:** Toiseksi jäsenvaltiot voivat säätää yhteisön vaatimuksia tiukempaa kansallista lainsäädäntöä. Tästä voi kuitenkin aiheutua tietyille yrityksille lisäkustannuksia, mikä vaikuttaa kyseisten yritysten kilpailuedellytyksiin. Nämä kustannukset eivät myöskään välttämättä kuormita samalla tavoin kaikkia yrityksiä, vaan kuormitusaste riippuu yritysten koosta, markkina-asemasta, teknologiasta ja muista erityispiirteistä. Tässä tapauksessa valtiontuki voi olla tarpeen suurimman kustannustaakan kantavien yritysten kuormituksen keventämiseksi, jotta jäsenvaltiot voivat antaa yhteisön normit ylittävää kansallista ympäristölainsäädäntöä.

1.3.3. *Tarkoituksenmukainen väline*

- (23) Riittävän ympäristönsuojelutason saavuttaminen edellyttää valtion väliintuloa. Sääntely ja markkinaehtoiset välineet ovat tärkeimpiä välineitä ympäristötavoitteiden saavuttamiseksi. Myös vapaaehtoisten ympäristömerkkien kaltaisten ohjaustoimenpiteiden ja ympäristöystävällisten teknologioiden levittämisen vaikutus voi olla merkittävä. Vaikka optimaalisen ympäristöpolitiikan välineistön löytäminen voi olla vaikeaa, markkinahäiriöiden tai poliittisten tavoitteiden olemassaolo ei silti merkitse automaattisesti sitä, että valtiontuen käyttö on perusteltua.

⁽⁸⁾ Näitä voivat olla kemiallisten epäpuhtauksien päästäminen ympäristöön tai esimerkiksi vesiympäristön fyysinen muuttaminen aiheuttamalla ekosysteemin häiriöitä, tai toimet, joilla on kielteinen vaikutus vesivarojen tilaan.

- (24) Aiheuttamisperiaatteen mukaan pilaantumisen aiheuttajan olisi maksettava kaikki aiheuttamaansa pilaantumiseen liittyvät kustannukset, myös yhteiskunnan kattamat välilliset kustannukset. Tämän vuoksi ympäristölainsäädäntö voi olla hyödyllinen väline pilaantumisen aiheuttajan kustannustaakaan kasvattamiseksi. Aiheuttamisperiaatteella varmistetaan teoriassa se, että kielteisiin ulkoisvaikutuksiin liittyvä markkinahäiriö poistetaan. Jos kyseinen periaate pantaisiin kaikilta osin täytäntöön, markkinoiden tehokkaan toiminnan varmistaminen ei edellyttäisi julkisia lisätoimenpiteitä. Aiheuttamisperiaate on edelleen tärkein väline, ja valtiontuki on käytännössä vasta toiseksi paras vaihtoehto. Valtiontuen käyttö aiheuttamisperiaatetta sovellettaessa vapauttaisi pilaantumisen aiheuttajan velvollisuudesta kattaa kyseiset kustannukset. Valtiontuki ei sen vuoksi välttämättä aina ole tarkoituksenmukaisin väline.
- (25) Varsinkin koska aiheuttamisperiaatetta ei ole sovellettu riittävästi, ympäristönsuojelun nykytasoon ei usein olla tyytyväisiä seuraavista syistä:
- a) Pilaantumisesta aiheutuvien kustannusten täsmällisen määrän selvittäminen ei ole helppoa. Kaikista tuotantotyypeistä yhteiskunnalle aiheutuvien lisäkustannusten laskeminen on teknisesti vaikeaa. Ei ole aina tarkoituksenmukaista ottaa huomioon sitä seikkaa, että eri tuottajien aiheuttaman pilaantumisen tasossa on eroja, jos siitä aiheutuvat hallintokustannukset ovat hyvin korkeat. Tärkeä merkitys on myös sillä, kuinka herkästi eri tahot reagoivat kuluttajahintojen muutokseen (hintajousto). Lisäksi pilaantumisesta aiheutuvien kustannusten merkityksen arvostamisessa voi olla eroja eri yksilöiden ja yhteiskuntien välillä riippuen siitä, millaisia valintoja yhteiskunta tekee esimerkiksi suhteessa nykyisen politiikan vaikutuksiin tuleviin sukupolviin. Joitakin kustannuksia, kuten eliniän lyhenemisestä ja ympäristövahingoista aiheutuvia kustannuksia, on lisäksi vaikea ilmaista raha-arvona ilman tietynasteista epävarmuutta. Pilaantumisesta aiheutuvien kustannusten laskemiseen liittyy sen vuoksi aina joitakin epävarmuustekijöitä.
- b) Lisäksi joidenkin (teollisuus)tuotteiden hinnan korottaminen liian äkillisesti pilaantumisesta aiheutuvien kustannusten ottamiseksi huomioon voi aiheuttaa ulkoisia häiriöitä ja taloudellisia haittoja. Jäsenvaltiot saattavat sen vuoksi todeta, että niiden on parempi edetä maltillisesti kohti pilaantumisen kokonaiskustannusten sisällyttämistä tiettyihin tuotantoprosesseihin.
- (26) Vaikka valtiontuella ei kyetä poistamaan kaikkia edellä mainittuja ongelmia, sitä saatetaan käyttää, kun ympäristönsuojelun tasoa pidetään riittämättömänä, yritysten kannustamiseksi toteuttamaan toimintoja tai investointeja, jotka eivät ole pakollisia ja joita voittoa tavoittelevat yritykset eivät muutoin toteuttaisi. Lisäksi valtiontuki voi olla tarkoituksenmukainen väline, jotta jäsenvaltiot voivat antaa yhteisön normit ylittävää kansallista ympäristölainsäädäntöä, sillä se pienentää niiden yritysten taakkaa, joihin sääntely kohdistuu voimakkaimmin, ja siten tekee sääntelystä mahdollista.
- 1.3.4. *Tuen kannustava vaikutus ja välttämättömyys*
- (27) Ympäristönsuojeluun myönnettävän valtiontuen on saatava tuensaaja muuttamaan käyttäytymistään siten, että ympäristönsuojelun taso on sen ansiosta korkeampi kuin ilman tukea. Ympäristönsuojelun tasoa nostavat investoinnit voivat kuitenkin samalla lisätä tuloja⁽⁹⁾ ja/tai pienentää kustannuksia⁽¹⁰⁾ ja olla sen vuoksi jo itsessään taloudellisesti houkuttelevia. Sen vuoksi on varmistettava, että kyseessä olevaa investointia ei olisi toteutettu ilman valtiontukea.
- (28) Tavoitteena on varmistaa, että yritykset eivät harjoittaisi ilman tukea samaa toimintaa toiminnasta saamansa hyödyn vuoksi. Kannustavan vaikutuksen kartoittamiseksi laaditaan nk. kontrafaktuaalinen analyysi, jossa verrataan toiminnan toteutumista tuen kanssa ja ilman tukea. Kontrafaktuaalisen analyysin osuva tulkinta on avainasemassa sen määrittämisessä, onko valtiontuella kannustava vaikutus. Se on keskeisessä asemassa myös korkeamman ympäristönsuojelutason saavuttamisesta aiheutuvien ylimääräisten investointi- tai tuotantokustannusten laskennassa.
- (29) Investoinnit voivat olla välttämättömiä pakottavien yhteisön normien täyttämiseksi. Koska yritys joutuisi joka tapauksessa täyttämään kyseiset normit, valtiontuen myöntämistä jo voimassa olevien pakottavien yhteisön normien täyttämistä varten ei voida pitää perusteltuna.
- 1.3.5. *Tuen oikeasuhteisuus*
- (30) Tuen katsotaan olevan oikeasuhteista ainoastaan siinä tapauksessa, että samaan tulokseen ei voida päästä pienemmällä tukimäärällä. Oikeasuhteisuus voi myös riippua toimenpiteen valikoivuudesta.
- (31) Tuen määrä on rajattava halutun ympäristönsuojelun tason saavuttamiseen tarvittavaan vähimmäismäärään. Investointituen osalta tukikelpoiset kustannukset lasketaan sen vuoksi ympäristötavoitteiden saavuttamisen kannalta välttämättömien ylimääräisten (netto)kustannusten perusteella. Tämä merkitsee käytännössä sitä, että kaikki investoinnista yritykselle koituvat taloudelliset hyödyt on periaatteessa vähennettävä ylimääräisistä investointikustannuksista sen määrittämiseksi, kuinka paljon tukea voidaan myöntää.
- ⁽⁹⁾ Ympäristöystävällisempi tuotanto voi esimerkiksi parantaa jätetateriaalin kierrätysmahdollisuuksia ja luoda siten lisätuloja. Voi myös olla mahdollista nostaa sellaisten tuotteiden hintaa, jotka mielletään ympäristöystävällisemmiksi ja jotka sen vuoksi houkuttelevat kuluttajia enemmän, tai lisätä tällaisten tuotteiden myyntiä.
- ⁽¹⁰⁾ Ympäristöystävällisempi tuotanto voi erityisesti pienentää energian ja tuotantopanosten kulutusta.

- (32) On kuitenkin vaikeaa ottaa kokonaisuudessaan huomioon kaikki taloudelliset hyödyt, joita yritykselle koituu lisäinvestoinnista. Esimerkiksi 80–84 kohdassa vahvistetun tukikelpoisten kustannusten laskentamenetelmän mukaan toiminnan tuottoja ei oteta huomioon investointia seuraavan alkuvaiheen jälkeen. Myöskään tiettyjä etuja, joita ei ole aina helppo mitata, kuten ympäristöinvestoinnin parantama ”ympäristöstävällinen imago”, ei oteta tässä yhteydessä huomioon. Tämän vuoksi komissio katsoo, että tukimäärän on yleensä oltava tukikelpoisten investointikustannuksia pienempi, jotta tuki olisi oikeasuhteista, katso liite. Tukimäärä voi kattaa 100 prosenttia tukikelpoisten investointikustannuksista ainoastaan silloin, kun investointituki myönnetään aidossa tarjouskilpailumenettelyssä selkeiden, avointen ja syrjimättömien kriteerien perusteella, jotka varmistavat tehokkaasti, että tuki on rajattu ympäristötöetujen saavuttamiseksi välttämättömään vähimmäismäärään. Tämä johtuu siitä, että ainoastaan tällaisissa olosuhteissa voidaan olettaa, että eri tarjouksissa otetaan huomioon kaikki mahdolliset edut, joita lisäinvestoinnista voi koitua.
- (33) Lisäksi joidenkin toimenpiteiden tapauksessa on mahdollista laskea tukimäärä ylimääräisten kustannusten perusteella. Tämä koskee ympäristöveroista myönnettyjen vapautusten tai niiden alentamisen muodossa myönnettävää tukea ja päästökauppajärjestelmien muodossa myönnettävää tukea. Näissä tapauksissa tuen oikeasuhteisuus on varmistettava asettamalla verovapautusten ja veronalennusten myöntämistä koskevia ehtoja ja kriteereitä, joilla varmistetaan se, että tuensaaja ei saa liian suuria etuja ja toimenpide on rajattu ehdottoman välttämättömään vähimmäismäärään.
- (34) Pienille ja keskisuurille yrityksille, aiheutuvat ympäristönsuojelukustannukset ovat usein suhteessa suuremmat verrattuna niiden toiminnan laajuuteen. Lisäksi epätydellisesti toimivat pääomamarkkinat rajoittavat usein pienten ja keskisuurten yritysten kykyä selviytyä tällaisista kustannuksista. Koska riski vakavasta kilpailun vääristymisestä on vähäisempi, kun tuensaaja on pieni tai keskisuuri yritys, tällaisten yritysten tukikelpoisten kustannusten korottamista voidaan tiettyjen tukimuotojen tapauksessa pitää perusteltuna.
- (35) Jäsenvaltioita kannustetaan lisäksi varmistamaan myönteisten ympäristövaikutusten saavuttamisen kustannusvaikutavuus esimerkiksi valitsemalla toimenpiteitä, joiden ansiosta vältettävien ulkoisten kustannusten määrä on huomattava suhteessa tuen määrään. Koska vältettyjen ulkoisten kustannusten ja yritykselle aiheutuneiden kustannusten välillä ei kuitenkaan ole suoraa yhteyttä, vältettyjä ulkoisia kustannuksia voidaan käyttää valtiontuen määrän laskentaperusteena ainoastaan poikkeustapauksissa. Jotta yrityksellä olisi riittävä syy muuttaa käyttäytymistään, tukimäärän on yleensä oltava suoraan sidoksissa yritykselle aiheutuvien kustannusten määrään.

1.3.6. *Ympäristönsuojelutuen kielteiset vaikutukset on rajattava siten, että tuen kokonaisvaikutus on myönteinen*

- (36) Jos ympäristönsuojelua koskevat tukitoimenpiteet kohdennetaan oikein ja niillä katetaan vain sellaisia todellisia lisäkustannuksia, jotka liittyvät korkeamman ympäristönsuojelutason saavuttamiseen, riski siitä, että tuki vääristäisi

kohtuuttomasti kilpailua, on yleensä melko vähäinen. Tämän vuoksi on erittäin tärkeää, että ympäristönsuojeluun myönnettävä valtiontuki kohdennetaan hyvin. Jos tuki ei ole välttämätöntä tai oikeasuhteista asetetun tavoitteen saavuttamiseksi, se haittaa kilpailua. Näin on erityisesti silloin, kun tuki:

- a) mahdollistaa teottomien yritysten toiminnan jatkumisen;
- b) vääristää dynaamisia kannustimia/johtaa investointien syrjäyttämiseen;
- c) johtaa markkinavoiman lisääntymiseen tai markkinoilta sulkeviin käytäntöihin;
- d) muuttaa keinotekoisesti kauppavirtoja tai tuotannon sijaintia.

- (37) Joissakin tapauksissa toimenpiteen tarkoituksena on puuttua markkinoiden toimintaan suosimalla ympäristön eduksi tiettyjä ympäristöstävällisiä tuotteita muiden enemmän pilaantumista aiheuttavien tuotteiden kustannuksella. Tällaisten toimenpiteiden seurauksena kyseisten ympäristöstävällisten tuotteiden tuottajat pystyvät parantamaan markkina-asemaansa niihin kilpailijoihin nähden, jotka tarjoavat ympäristöä vähemmän hyödyttäviä tuotteita. Tällaisissa tapauksissa komissio ottaa huomioon toimenpiteen kokonaisvaltaisen ympäristövaikutuksen tarkastellessaan sen kielteistä vaikutusta tukea saamattomien yritysten markkina-asemaan ja voittoihin. Mitä pienempi toimenpiteen odotettavissa oleva vaikutus ympäristöön on, sitä tärkeämpää on tarkistaa vaikutukset, jotka sillä on kilpailevien tuotteiden markkinaosuuksiin ja niistä saataviin voittoihin.

1.4. **Tasapainotestin toteutus: oikeudelliset oletamat ja yksityiskohtaisemman arvioinnin tarve**

- (38) Rajoittamatta Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 22 päivänä maaliskuuta 1999 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999⁽¹¹⁾ 4–7 artiklan soveltamista komissio soveltaa erilaisia oikeudellisia oletamia ilmoitetun tukitoimenpiteen lajin mukaan.
- (39) Komissio määrittää näiden suuntaviivojen 3 luvussa joitakin toimenpiteitä, joiden osalta se katsoo lähtökohtaisesti, että valtiontuella poistetaan ympäristönsuojelua haittaavia markkinahäiriöitä tai parannetaan ympäristönsuojelun tasoa. Komissio määrittää myös erilaisia edellytyksiä ja parametrejä, joiden tarkoituksena on varmistaa, että kyseisiin toimenpiteisiin kohdistuvalla valtiontuella todella on kannustava vaikutus, tuki on oikeasuhteista ja sen kielteinen vaikutus kilpailuun ja kauppaan on vähäinen. Näiden suuntaviivojen 3 lukuun sisältyy sen vuoksi parametrejä, jotka koskevat tuettua toimintaa, tuki-intensiteettejä ja yhteismarkkinoille soveltuvuudelle asetettuja edellytyksiä.

(11) EYVL L 83, 27.3.1999, s. 1, asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 1791/2006 (EUVL L 363, 20.12.2006, s. 1).

(40) Tietyt kynnysarvot ylittävien tukimäärien ja tiettyjen erityistilanteiden tapauksessa tarvitaan kuitenkin tarkempaa seuranta, koska niihin liittyy suurempi kilpailun ja kaupan vääristymisen riski. Lisäseuranta koostuu yleensä toimenpiteeseen liittyvien seikkojen yksityiskohtaisemmasta analysoinnista 5 luvun mukaisesti. Toimenpiteiden katsotaan soveltuvan yhteismarkkinoille, jos 5 luvun mukaisen tasapainotestin tulokset arvioidaan kokonaisuutena tarkasteltuina myönteisiksi. Analyysissa minkään yhteismarkkinoille soveltuvuudelle asetetun kriteerin ei lähtökohtaisesti otaksuta täyttyvän. Verovapautuksia ja alennuksia ympäristöveroista arvioidaan ainoastaan 4 luvun mukaisesti ⁽¹²⁾.

(41) Tämän yksityiskohtaisemman arvioinnin perusteella komissio voi hyväksyä tuen, katsoa sen yhteismarkkinoille soveltumattomaksi tai tehdä päätöksen, jossa tuen todetaan soveltuvan yhteismarkkinoille tietyin edellytyksin.

1.5. Näiden suuntaviivojen kattamien erityistoimenpiteiden perustelut

(42) Komissio on määrittänyt joitakin toimenpiteitä, joihin myönnettävä valtiontuki voidaan tietyn edellytyksin katsoa EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohtan mukaiseksi.

1.5.1. *Tuki yrityksille yhteisön normit ylittäviin toimiin tai ympäristönsuojelun tason parantamiseen yhteisön normien puuttuessa*

(43) Tämän tyyppisellä tuella kannustetaan yksittäisiä yrityksiä pyrkimään korkeammalle ympäristönsuojelun tasolle. Yritykset eivät yleensä ole valmiita ylittämään pakottavia normeja, jos siitä aiheutuvat kustannukset ylittävät niiden saaman hyödyn. Tällaisissa tapauksissa valtiontukea saatetaan käyttää yrityksille suunnattuna kannustimena, jotta ne pyrkisivät parantamaan ympäristönsuojelun tasoa. Ekoinnovaatioiden tukemista koskevan yhteisön tavoitteen mukaisesti ekoinnovaatioihin liittyviä hankkeita, joilla pyritään paitsi ajamaan ympäristönsuojeluun liittyviä tavoitteita, myös poistamaan innovointiin liittyvistä suuremmista riskeistä aiheutuva markkinahäiriö, voidaan kohdella suotuisemmin. Tuen ekoinnovaatioihin tavoitteena onkin vauhdittaa ekoinnovaatioiden yleistymistä markkinoilla.

1.5.2. *Tuki uusien yhteisön normit ylittävien tai yhteisön normien puuttuessa ympäristönsuojelun tasoa parantavien kuljetusajoneuvojen hankintaan*

(44) Liikenteen osuus kasvihuonekaasujen kokonaispäästöistä on suuri (noin 30 prosenttia) ja se aiheuttaa myös huomattavan osan pölystä sekä hiukkas-, typpioksiidi- ja rikkioksidipäästöistä johtuvasta paikallisesta pilaantumisesta. Tämän vuoksi on olennaista tukea puhtaiden liikennemuotojen käyttöä maailmanlaajuisen ilmastomuutoksen torjumiseksi ja paikallisen pilaantumisen vähentämiseksi erityisesti kaupungeissa. Tässä yhteydessä on erityisen tärkeää edistää saastuttamattomien ajoneuvojen (myös saastuttamattomien laivojen) hankintaa.

1.5.3. *Tuki ennakoivaan yhteisön normeihin mukautumiseen*

(45) Näillä suuntaviivoilla ei hyväksytä tuen myöntämistä yrityksille niiden avustamiseksi jo voimassa olevien yhteisön normien noudattamisessa, koska tuella ei siinä tapauksessa edistettäisi korkeamman ympäristönsuojelun tason saavuttamista. Valtiontuki saattaa kuitenkin vauhdittaa tuntuvasti sellaisten vasta hyväksytyjen yhteisön normien täytäntöpanoa, jotka eivät ole vielä voimassa, ja edistää sitä kautta pilaantumisen vähentämistä nopeammassa aikataulussa kuin olisi tapahtunut ilman tukea. Valtiontuella saatetaan tällaisissa tilanteissa kannustaa yksittäisiä yrityksiä tasoittamaan pilaantumiseen liittyvien kielteisten ulkoisvaikutusten seurauksia.

1.5.4. *Tuki ympäristötutkimuksiin*

(46) Tuella yrityksille sellaisia investointeja koskeviin tutkimuksiin, joiden tavoitteena on saavuttaa ympäristönsuojelun taso, joka ylittää yhteisön normit tai parantaa ympäristönsuojelun tasoa yhteisön normien puuttuessa, sekä energiansäästöä ja uusiutuvan energian tuotantoa koskeviin tutkimuksiin, pyritään poistamaan epäsymmetrisen informaation liittyvä markkinahäiriö. Yritykset aliarvioivat usein energiansäästöön ja uusiutuvaan energiaan liittyvät mahdollisuudet ja edut, mikä johtaa liian vähäisiin investointeihin.

1.5.5. *Tuki energiansäästöön*

(47) Tällä tukimuodolla pyritään poistamaan kielteisiin ulkoisvaikutuksiin liittyvä markkinahäiriö ottamalla käyttöön yksittäisiä kannustimia energiansäästöön ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen liittyvien ympäristötavoitteiden saavuttamiseksi. Yhteisön tasolla Euroopan energiapolitiikka koskevassa komission tiedonannossa ⁽¹³⁾ neuvostolle ja Euroopan parlamentille tavoitteeksi on asetettu kasvihuonekaasupäästöjä vähentäminen vähintään 20 prosenttia vuoteen 2020 mennessä vuoden 1990 tasoon verrattuna. Myös Eurooppa-neuvosto antoi tukensa tälle tavoitteelle 8. ja 9. maaliskuuta 2007 pidetyssä kokouksessaan. Lisäksi jäsenvaltioilla on velvollisuus asettaa yhdeksän prosentin kansallinen ohjeellinen energiansäästöön kokonaistavoite, jonka ne pyrkivät saavuttamaan yhdeksän vuoden aikana energian loppukäytön tehokkuudesta ja energiapalveluista sekä neuvoston direktiivin 93/76/ETY kumoamisesta 5 päivänä huhtikuuta 2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/32/EY ⁽¹⁴⁾ mukaisesti. Valtiontuen myöntäminen voi olla tarkoituksenmukaista silloin, kun energiansäästöt mahdollistavat investoinnit eivät ole voimassa olevien yhteisön normien mukaan pakollisia ja kun ne eivät ole kannattavia, toisin sanoen kun energiansäästöistä aiheutuvat kustannukset ylittävät niistä saatavan yksityisen taloudellisen hyödyn. Pienet ja keskisuuret yritykset saattavat tarvita suotuisampaa tukea, jotta voidaan ottaa huomioon se, että tällaiset yritykset aliarvioivat usein energiansäästöihin liittyvät pitkän aikavälin hyödyt eivätkä sen vuoksi investoi tarpeeksi energiansäästötoimenpiteisiin.

⁽¹²⁾ Verotuen muodossa 3 luvun mukaisesti myönnettyä tukea arvioidaan yksityiskohtaisesti, jos 5 luvussa vahvistetut kynnysarvot ylittyvät.

⁽¹³⁾ KOM(2007) 1 lopullinen.

⁽¹⁴⁾ EUVL L 114, 27.4.2006, s. 64.

1.5.6. Tuki uusiutuvien energialähteiden käytön edistämiseen

- (48) Tällä tukimuodolla pyritään poistamaan kielteisiin ulkoisvaikutuksiin liittyvä markkinahäiriö ottamalla käyttöön yksittäisiä kannustimia, joiden tarkoituksena on lisätä uusiutuvien energialähteiden osuutta energian kokonaisuutannosta. Uusiutuvien energialähteiden laajempi käyttö kuuluu yhteisön ensisijaisiin ympäristötavoitteisiin. Se on myös yksi yhteisön taloudellisista ja energiapolitiittisista tavoitteista. Sen odotetaan vaikuttavan merkittävästi kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistavoitteiden saavuttamiseen. Yhteisön tasolla Euroopan energiapolitiikkaa koskevassa komission tiedonannossa neuvostolle ja Euroopan parlamentille tavoitteeksi on asetettu uusiutuvista energialähteistä tuotetun energian osuuden nostaminen 20 prosenttiin EU:n kokonaisenergiankulutuksesta vuoteen 2020 mennessä. Valtiontuen myöntäminen voi olla perusteltua, jos uusiutuvan energian tuotantokustannukset ylittävät vähemmän ympäristöstävällisiin energialähteisiin perustuvan tuotannon kustannukset ja jos voimassa ei ole pakottavaa yhteisön normia, jolla säännellään uusiutuvista energialähteistä tuotetun energian osuutta yksittäisten yritysten tasolla. Joidenkin uusiutuvan energian muotojen korkeat tuotantokustannukset aiheuttavat sen, että yritykset eivät voi veloittaa siitä kilpailukykyisiä hintoja markkinoilla, ja muodostavat sen vuoksi esteen uusiutuvan energian markkinoille pääsulle. Uusiutuvan energian alalla tapahtunut teknologinen kehitys ja ympäristöön kohdistuvien ulkoisvaikutusten sisällyttäminen yhä enenevässä määrin hintoihin (esimerkiksi ympäristön pilaantumisen ehkäisemisen ja vähentämisen yhtenäistämiseksi 15 päivänä tammikuuta 2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/1/EY⁽¹⁵⁾, ilmanlaatua koskevan lainsäädännön ja päästökauppajärjestelmän tuloksena) ovat kuitenkin aiheuttaneet sen, että kustannusero on viime vuosina kaventunut, eikä tuen myöntämiseen ole sen vuoksi enää yhtä suurta tarvetta.
- (49) Lisäksi kuten biopolttoaineiden kehitystä koskevassa kertomuksessa⁽¹⁶⁾ korostetaan, biopolttoaineiden käytön edistämisellä olisi pyrittävä hyödyttämään kestäväällä tavalla sekä toimitusvarmuutta että ilmastonmuutospolitiikkaa. Valtiontuki saattaakin olla tarkoituksenmukainen väline vain sellaisten uusiutuvien energialähteiden käyttömuotojen tapauksessa, joista saatava ympäristöön ja kestäväan kehitykseen liittyvä hyöty on ilmeinen. Biopolttoaineita, jotka eivät täytä ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi uusiutuvista energialähteistä saatavan energian käytön edistämistä⁽¹⁷⁾ 15 artiklassa vahvistettuja kestävyyskriteerejä, ei pidetä kelpoisina valtiontukeen. Suunnitellessaan tukijärjestelmiään jäsenvaltiot voivat kannustaa käyttämään lisäetuja tuovia biopolttoaineita – mukaan lukien jätteistä, jäämistä, selluloosa-aineista ja lignoselluloosapitoisista aineista valmistettujen biopolttoaineiden tarjoamat monipuolistumiseen liittyvät edut – ottamalla asianmukaisella tavalla huomioon

kustannuseron tuottaessa energiaa yhtäältä perinteisiä biopolttoaineita ja toisaalta näitä lisäetuja tuovia biopolttoaineita käyttämällä.

- (50) Vesivoimaloiden osalta on huomattava, että niiden ympäristövaikutus voi olla kaksitahoinen. Alhaisten kasvihuonepäästöjen vuoksi niillä on epäilemättä potentiaalia. Sen vuoksi ne voivat olla tärkeässä asemassa energialähteiden kokonaisyhdistelmässä. Toisaalta vesivoimalaitoksilla voi myös olla kielteinen vaikutus, esimerkiksi vesijärjestelmiin ja biologiseen monimuotoisuuteen⁽¹⁸⁾.

1.5.7. Tuki yhteistuotantoon ja kaukolämmitykseen

- (51) Näillä tuilla puututaan kielteisiin ulkoisvaikutuksiin liittyvään markkinahäiriöön ottamalla käyttöön yksittäisiä kannustimia, joilla edistetään energiansäästöjä koskevien ympäristötavoitteiden saavuttamista. Sähkön ja lämmön yhteistuotanto on tehokkain tapa tuottaa sähköä ja lämpöä samanaikaisesti. Sähkön ja lämmön yhteistuotannossa energian hukka on pienempi. Vuonna 1997 laaditussa sähkön ja lämmön yhteistuotantoa koskevassa komission strategiassa asetettiin yhteisön ohjeelliseksi kokonaistavoitteeksi yhteistuotannolla tuotetun sähkön osuuden kaksinkertaistaminen siten, että sen osuus nousee 18 prosenttiin vuoteen 2010 mennessä. Strategian laatimisen jälkeen sähkön ja lämmön yhteistuotannon merkitystä EU:n energiastrategian kannalta on korostettu hyväksymällä hyötylämmön tarpeeseen perustuvan sähkön ja lämmön yhteistuotannon edistämistä sisämarkkinoilla ja direktiivin 92/42/EY muuttamisesta 11 päivänä helmikuuta 2004 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/8/EY⁽¹⁹⁾ sekä sisällyttämällä yhteistuotantoa koskeva luku komission tiedonantoon ”Energiatehokkuuden toimintasuunnitelma: Mahdollisuuksien toteuttaminen”⁽²⁰⁾. Toimintasuunnitelmassa viitataan myös esimerkiksi teollisuuden tai voimalaitosten synnyttämän jätelämmön hyödyntämismahdollisuuksiin esimerkiksi kaukolämmityksessä. Lisäksi kaukolämmityksen energiahyötysuhde saattaa olla suurempi kuin erillislämmityksen, ja sen vuoksi se saattaa vaikuttaa merkittävästi kaupunki-ilman laadun parantumiseen. Jos kaukolämmityksen osoitetaan aiheuttavan vähemmän pilaantumista ja olevan tehokkaampi tapa hyödyntää energiaa tuotantoprosessissa ja lämmönjakelussa mutta olevan toisaalta kustannuksiltaan erillislämmitystä kalliimpi vaihtoehto, valtiontukea voidaan myöntää ympäristötavoitteiden saavuttamista edistävien kannustimien luomiseksi. Kuten uusiutuvien energialähteiden kohdalla, myös tässä tapauksessa on odotettavissa, että kun ympäristöön kohdistuvat ulkoisvaikutukset sisällytetään yhä enenevässä määrin muista teknologioista aiheutuviin kustannuksiin, tukea tarvitaan yhä vähemmän muiden teknologioiden kustannustason sekä sähkön ja lämmön yhteistuotannon ja kaukolämmityksen kustannustason lähentyessä asteittain toisiaan.

(15) EUVL L 24, 29.1.2008, s. 8.

(16) KOM(2006) 845 lopullinen.

(17) KOM(2008) 19 lopullinen. Kun Euroopan parlamentti ja neuvosto ovat hyväksyneet direktiivin, komissio soveltaa lopullisissa tekstissä vahvistettuja kestävyyskriteerejä.

(18) Yhteisön vesipolitiikan puitteista 23 päivänä lokakuuta 2000 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2000/60/EY (EYVL L 327, 22.12.2000, s. 1), direktiivi sellaisena kuin se on muutettuna päätöksellä N:o 2455/2001/EY (EYVL L 331, 15.12.2001, s. 1). Erityisesti sen 4 artiklan 7 kohdassa säädetään edellytyksistä, joiden täytyessä vesimuodostumien muuttaminen on hyväksyttävä.

(19) EUVL L 52, 21.2.2004, s. 50.

(20) KOM(2006) 545 lopullinen.

1.5.8. Tuki jätehuoltoon

- (52) Tällä tukityypillä pyritään luomaan jätehuoltoon liittyvien ympäristötavoitteiden saavuttamista koskevia yksittäisiä kannustimia⁽²¹⁾. Kuudennessa ympäristöä koskevassa yhteisön toimintaohjelmassa jätteen syntymisen ehkäiseminen ja jätehuolto katsotaan yhdeksi neljästä ensisijaisesta tavoitteesta. Toimintaohjelman mukaan päätavoitteena on erottaa jätteen syntyminen taloudellisesta toiminnasta, jotta EU:n talouskasvu ei johda yhä kasvavaan jätemäärään. Tässä yhteydessä valtiontukea voidaan myöntää jätteen tuottajalle (3.1.1 jakson perusteella) ja yrityksille, jotka käsittelevät tai kierrättävät muiden yritysten tuottamia jätteitä (3.1.9 jakson perusteella). On kuitenkin varmistettava, että tuella on myönteisiä ympäristövaikutuksia, aiheuttamisperiaatetta ei kierretä eikä tuki vääristä uusiomateriaalimarkkinoiden tavanomaista toimintaa.

1.5.9. Tuki saastuneiden alueiden kunnostamiseen

- (53) Tällä tukityypillä pyritään luomaan kielteisiä ulkoisvaikutuksia tasoittavia yksittäisiä kannustimia silloin, kun saastuttajaa on mahdotonta osoittaa ja velvoittaa maksamaan aiheuttamiensa ympäristövahinkojen korjauskustannukset. Tällaisissa tapauksissa valtiontuen myöntäminen voi olla perusteltua, jos kunnostuskustannukset ylittävät alueen arvonnousun, joka on seurausta kunnostusoperaatiosta.

1.5.10. Tuki yritysten uudelleensijoittamiseen

- (54) Tämäntyyppisellä investointituella pyritään luomaan kielteisiä ulkoisvaikutuksia tasoittavia yksittäisiä kannustimia siirtämällä yritykset, jotka aiheuttavat huomattavaa pilaantumista, alueille, joilla kyseisellä pilaantumisella on vähemmän haitallinen vaikutus, mistä aiheutuu vähemmän ulkoisia kustannuksia Näillä suuntaviivoilla otetaan ennalta varautumisen periaatteen mukaisesti käyttöön mahdollisuus myöntää tukea *erittäin riskialttiiden laitosten uudelleensijoittamiseen vaarallisista aineista aiheutuvien suuronnettomuusvaarojen torjunnasta* 9 päivänä joulukuuta 1996 annetun neuvoston direktiivin 96/82/EY⁽²²⁾ (jäljempänä ”Seveso II –direktiivi”) mukaisesti. Aiempien onnettomuuksien perusteella voidaan todeta, että Seveso II -direktiivin soveltamisalaa kuuluvien laitosten sijaintipaikka on keskeisessä asemassa sekä onnettomuuksien ennaltaehkäisyssä että ihmisiin ja ympäristöön kohdistuvien seurauksien rajaamisessa. Valtiontuen myöntäminen voi sen vuoksi olla perusteltua, jos uudelleensijoittaminen toteutetaan ympäristöön liittyvistä syistä. Jotta vältettäisiin tuen myöntäminen muista syistä toteutettavaan uudelleensijoittamiseen, tuen myöntäminen edellyttää toimivaltaisen viranomaisen hallinnollista tai oikeudellista päätöstä taikka toimivaltaisen viranomaisen ja yrityksen sopimusta yrityksen uudelleensijoittamisesta. Tukikelpoisissa kustannuksissa on otettava huomioon mahdolliset edut, joita yritys saa uudelleensijoittamisen seurauksena.

(21) Jätehuolto kattaa uudelleenkäytön, kierrätyksen ja hyödyntämisen.

(22) EYVL L 10, 14.1.1997, s. 13, direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 1882/2003 (EUVL L 284, 31.10.2003, s. 1).

1.5.11. Päästökauppajärjestelmiin sisältyvä tuki

- (55) Päästökauppajärjestelmiin voi liittyä valtiontukea monella tavalla, esimerkiksi silloin, kun jäsenvaltiot myöntävät lupia ja päästöoikeuksia markkina-arvoa alhaisempaan hintaan. Tämäntyyppisellä tuella voidaan vaikuttaa kielteisiin ulkoisvaikutuksiin sallimalla ympäristötavoitteisiin suunnattujen markkinaehtoisten välineiden käyttöönotto. Jos jäsenvaltion myöntämien lupien kokonaismäärä on pienempi kuin yritysten odotettavissa oleva kokonaistarve, järjestelmän kokonaisvaikutus ympäristönsuojelun tasoon on myönteinen. Jos myönnetty päästöoikeudet eivät kata yksittäisen yrityksen odotettavissa olevaa kokonaistarvetta, kyseisen yrityksen on joko vähennettävä aiheuttamaansa pilaantumista ja annettava sillä tavoin panoksensa ympäristönsuojelun tason parantamiseen tai ostettava lisäoikeuksia markkinoilta ja maksettava sitä kautta vastine aiheuttamastaan pilaantumisesta. Kilpailun vääristymisen rajoittamiseksi liian monien päästöoikeuksien jakaminen ei ole missään tilanteessa perusteltua, ja on annettava määräyksiä kohtuuttomien markkinoillepääsyn esteiden välttämiseksi.

- (56) Näiden suuntaviivojen 55 kohdassa vahvistetut kriteerit muodostavat perustan, jonka mukaan komissio arvioi 31 päivänä joulukuuta 2012 päättyvän päästökauppajakson aikana esiin tulevia tilanteita. Tämän päivämäärän jälkeisellä päästökauppajaksolla esiin tulevien tilanteiden osalta komissio arvioi toimenpiteitä sen mukaan, ovatko ne välttämättömiä ja oikeasuhteisia. Kyseiset kriteerit vaikuttavat näiden suuntaviivojen tarkistukseen ottaen erityisesti huomioon uusi direktiivi EU:n hiilidioksidin päästökauppajärjestelmästä 31 päivänä joulukuuta 2012 jälkeisellä päästökauppajaksolla.

1.5.12. Ympäristöverojen alennuksena tai ympäristöveroista vapautuksena myönnettävä tuki

- (57) Tiettyjä toimialoja tai yritysluokkia koskevat ympäristöverojen alennukset tai niistä myönnettävät vapautukset saattavat mahdollistaa toisten yritysten verojen korottamisen, mikä parantaa kokonaistilannetta tarkasteltaessa kustannusten sisällyttämistä hintoihin, ja lisäkannustinten luomisen ympäristönsuojelun parantamiseksi. Tämäntyyppinen tuki voi olla välttämätöntä, jotta voidaan vaikuttaa välillisesti kielteisiin ulkoisvaikutuksiin helpottamalla suhteellisen kireän kansallisen ympäristöverotuksen käyttöönottoa tai säilyttämistä. Jotta tuki soveltuisi yhteismarkkinoille, on osoitettava, että verovapautukset tai veronalennukset ovat välttämättömiä kaikille ehdotetuille tuensaajaluokille ja että ne ovat suuruudeltaan oikeasuhteisia. Näin oletetaan olevan silloin, kun tuensaajat maksavat vähintään mahdollisesti sovellettavassa direktiivissä säädetyn vähimmäisveron. Muutoin välttämättömyys riippuu siitä, missä määrin kansallinen vero vaikuttaa tuotantokustannuksiin, sekä mahdollisuuksista siirtää vero kuluttajille ja pienentää voittomarginaaleja. Oikeasuhteisuus riippuu siitä, missä määrin tuensaajat voivat edelleen pienentää kulutustaan tai päästöjään, maksavat osan kansallisesta verosta tai tekevät ympäristösopimuksia pilaantumisen vähentämiseksi⁽²³⁾.

(23) Komissio voi arvioida uudelleen lähestymistapaansa tämäntyyppiseen tukeen direktiivin 2003/96/EY tarkistuksen yhteydessä.

2. SOVELTAMISALA JA MÄÄRITELMÄT

2.1. Suuntaviivojen soveltamisala

- (58) Näitä suuntaviivoja sovelletaan valtiontukeen ympäristön-suojelulle. Niiden soveltamisessa noudatetaan muita valtiontukien alalla noudatettavia yhteisön menettelytapoja, Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja Euroopan unionista tehdyn sopimuksen muita määräyksiä sekä perussopimusten nojalla annettuja säädöksiä.
- (59) Näitä suuntaviivoja sovelletaan ympäristönsuojelua edistävään tukeen ⁽²⁴⁾ kaikilla perustamissopimuksen kattamilla aloilla. Lisäksi suuntaviivoja sovelletaan yhteisön erityisten valtiontukisääntöjen soveltamisalaan kuuluviin aloihin (terästeollisuus, laivanrakennus, moottoriajoneuvot, synteettikuidut, liikenne, hiiliteollisuus, maatalous ja kalastus), jos kyseisissä erityissäännöissä ei toisin määrätä.
- (60) Ympäristöystävällisten tuotteiden, koneiden tai kuljetusvälineiden kehittäminen ja tuotanto luonnonvarojen käytön vähentämiseksi sekä tehtaiden tai muiden tuotantolaitosten sisäiset toimet, joiden tarkoituksena on parantaa turvallisuutta tai hygieniaa, eivät kuulu näiden suuntaviivojen soveltamisalaan.
- (61) Maatalouden ja kalastuksen aloilla näitä suuntaviivoja sovelletaan tukeen, jota myönnetään ympäristönsuojeluun tuotteiden jalostusta ja markkinoille saattamista harjoittaville yrityksille. Jos tuki kalastustuotteiden jalostuksen ja markkinoille saattamisen alalla toimiville yrityksille koskee kuluja, jotka ovat tukikelpoisia Euroopan kalatalousrahastosta 27 päivänä heinäkuuta 2006 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1198/2006 ⁽²⁵⁾ nojalla, tuen sallittu enimmäismäärä on näiden suuntaviivojen mukainen tukimäärä tai mainitussa asetuksessa säädetty tukimäärä sen mukaan, kumpi on korkeampi. Maataloustuotteiden alkutuotannon alalla näitä suuntaviivoja sovelletaan ainoastaan toimenpiteisiin, joita ei jo säännellä maa- ja metsätalouden valtiontukea koskevilla suuntaviivoilla vuosiksi 2007–2013 ⁽²⁶⁾, ja kalastuksen ja vesiviljelyn alkutuotannon alalla niitä sovelletaan ainoastaan, kun voimassa ei ole erityismääräyksiä, jotka koskevat tukea ympäristönsuojeluun.
- (62) Näitä suuntaviivoja ei sovelleta lento-, rautatie-, maantie- ja sisävesiliikenteeseen sekä meriliikenneinfrastruktuuriin liittyvien ympäristönsuojelutoimenpiteiden eikä yhteisön suuntaviivoissa Euroopan laajuisen liikenneverkon kehittämiseksi 23 päivänä heinäkuuta 1996 tehdystä Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksessä N:o 1692/96/EY ⁽²⁷⁾ määritettyjen yhteistä etua koskevien hankkeiden rahoittamiseen.
- (63) Valtiontukeen ympäristöalan tutkimus- ja kehitystyöhön sekä innovaatiotoimintaan sovelletaan sääntöjä, jotka on vahvistettu yhteisön puitteissa tutkimus- ja kehitystyöhön
- sekä innovaatiotoimintaan myönnettävälle valtiontu-elle ⁽²⁸⁾. Ekoinnovaatioiden markkinoillesaattamisvaihe (ekoinnovoinnin kannalta keskeisen hyödykkeen hankinta) kuuluu kuitenkin näiden suuntaviivojen soveltamisalaan.
- (64) Ympäristöalan koulutustukiin ei liity sellaisia erityispiirteitä, joiden perusteella niihin olisi perusteltua soveltaa eri sääntöjä kuin koulutustoimenpiteisiin yleensä. Komissio tutkii sen vuoksi kyseiset koulutustuet Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta koulutustukeen 12 päivänä tammikuuta 2001 annetun komission asetuksen (EY) N:o 68/2001 ⁽²⁹⁾ mukaisesti.
- (65) Neuvontapalvelut ovat tärkeässä asemassa, sillä niillä autetaan pieniä ja keskisuuria yrityksiä edistymään ympäristönsuojelussa. Näitä palveluja voidaan käyttää erityisesti ympäristöauditointien suorittamiseksi tai arvioitaessa ympäristöystävällisen investoinnin taloudellista hyötyä yritykselle ja kannustaa tällä tavalla pieniä ja keskisuuria yrityksiä tekemään ympäristönsuojelua tukevia investointeja. Pienille ja keskisuurille yrityksille voidaan myöntää tukea ympäristöalan neuvontapalveluihin Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta pienille ja keskisuurille yrityksille myönnettyyn valtiontukeen 12 päivänä tammikuuta 2001 annetun komission asetuksen (EY) N:o 70/2001 ⁽³⁰⁾ nojalla.
- (66) Näitä suuntaviivoja ei sovelleta hukkakustannuksiin liittyvien valtiontukien analyysimenetelmästä annetussa komission tiedonannossa ⁽³¹⁾ määriteltyihin hukkakustannuksiin.
- (67) Jos näiden suuntaviivojen 3.1.5 jaksossa vahvistettuja energiansäästöä koskevia määräyksiä ei voida soveltaa, näitä suuntaviivoja ei sovelleta valtiontukeen kaukolämmitykseen liittyviin infrastruktuuri-investointeihin, jota arvioidaan EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan nojalla.
- (68) Joissakin jäsenvaltioissa yrityksiin voidaan soveltaa ympäristöveroja samanaikaisesti kuin ne osallistuvat päästökauppajärjestelmiin. Komissiolla ei ole riittävästi kokemusta ympäristöverojen alennusten yhteismarkkinoille soveltumisen arvioinnista tällaisissa tapauksissa. Sen vuoksi komission on liian varhaista antaa asiasta yleistä opastusta. Sen sijaan tällaisia tapauksia arvioidaan EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan nojalla, jos ne ovat EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.

⁽²⁸⁾ EUVL C 323, 30.12.2006, s. 1.

⁽²⁹⁾ EYVL L 10, 13.1.2001, s. 20, asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 1976/2006 (EUVL L 368, 23.12.2006, s. 85). Koulutustukea koskevan uuden ryhmäpoikkeusasetuksen voimaantulon jälkeen aletaan soveltaa uutta asetusta.

⁽³⁰⁾ EYVL L 10, 13.1.2001, s. 33, asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 1976/2006. Pk-yrityksille myönnettävää tukea koskevan uuden ryhmäpoikkeusasetuksen voimaantulon jälkeen aletaan soveltaa uutta asetusta.

⁽³¹⁾ Komission 26 päivänä heinäkuuta 2001 antama tiedonanto, joka annettiin jäsenvaltioille tiedoksi 6. elokuuta 2001 päivätyllä kirjeellä SG(2001) D/290869.

⁽²⁴⁾ Näissä suuntaviivoissa ei tarkastella valtiontuen käsitettä, mikä käsite perustuu EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohtaan ja Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntöön.

⁽²⁵⁾ EUVL L 223, 15.8.2006, s. 1.

⁽²⁶⁾ EUVL C 319, 27.12.2006, s. 1.

⁽²⁷⁾ EYVL L 228, 9.9.1996, s. 1, päätös sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna neuvoston asetuksella (EY) N:o 1791/2006 (EUVL L 363, 20.12.2006, s. 1).

(69) Lopuksi tietyt keinot, joita jäsenvaltiot suunnittelevat ottavansa käyttöön tukeakseen fossiilisia polttoaineita käyttäviä tuotantolaitoksia tai muita sellaisia teollisuuslaitoksia, jotka on varustettu hiilidioksidin talteenotto-, kuljetus- ja varastointijärjestelmällä tai tämän hiilidioksidin talteenotto- ja varastointiketjun yksittäisillä osilla, voivat sisältää valtiontukea, mutta koska asiasta ei ole riittävästi kokemusta, on liian varhaista antaa suuntaviivoja kyseisen kaltaisen tuen hyväksymisestä. Koska kyse on yhteisölle strategisesti tärkeästä teknologiasta, kun otetaan huomioon energian toimitusvarmuus ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen sekä pitkän aikavälin tavoite, jonka mukaan lämpötilan nousu saisi olla enintään 2 °C suhteessa esiteollisella kaudella vallinneeseen tasoon, ja tuki, jota komissio on ilmoittanut tukevana teollisten demonstraatiolaitosten rakentamiseen vuoteen 2015 saakka edellyttäen, että laitokset ovat ympäristön kannalta turvallisia ja edistävät ympäristönsuojelua, komissio suhtautuu yleensä myönteisesti valtiontukeen tällaisille hankkeille ⁽³²⁾. Hankkeet voitaisiin arvioida EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan nojalla tai katsoa tukikelpoisiksi Euroopan yhteistä etua koskevinä tärkeinä hankkeina EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan b alakohdassa ja näiden suuntaviivojen 147 kohdassa määritetyin edellytyksin.

2.2. Määritelmät

(70) Näissä suuntaviivoissa tarkoitetaan:

- 1) *ympäristönsuojelulla* kaikkia toimenpiteitä, joilla pyritään korjaamaan tai ennaltaehkäisemään fyysiselle ympäristölle tai luonnonvaroille tuensaajan omasta toiminnasta aiheutuvia haittoja, pienentämään tällaisten haittojen riskiä tai edistämään luonnonvarojen järkipäistä käyttöä, mukaan lukien energiansäästötoimenpiteet ja uusiutuvien energialähteiden käyttö ⁽³³⁾;
- 2) *energiansäästötoimenpiteillä* kaikkia toimia, joiden avulla yritykset voivat vähentää erityisesti tuotantoprosessiensa energiankulutusta;
- 3) *yhteisön normilla*
  - i) pakollista yhteisön normia, jolla vahvistetaan ympäristönsuojelun taso, joka yksittäisten yritysten on saavutettava ⁽³⁴⁾; tai
  - ii) direktiivin 2008/1/EY mukaista velvollisuutta käyttää parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa, joka käy ilmi komission mainitun direktiivin 17 artiklan 2 kohdan mukaisesti julkaisemista uusimmista tiedoista;

⁽³²⁾ Ks. komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi hiilidioksidin geologisesta varastoinnista, KOM(2008) 18 lopullinen.

⁽³³⁾ Ks. erityisesti kuudes ympäristöä koskeva toimintaohjelma.

⁽³⁴⁾ Näin ollen yhteisön tasolla vahvistettuja normeja tai tavoitteita, jotka sitovat jäsenvaltioita mutta eivät yksittäisiä yrityksiä, ei katsota ”yhteisön normeiksi”.

4) *eko-innovaatiolla* kaikenlaista innovaatiotoimintaa, jonka tuloksena ympäristönsuojelun taso paranee merkittävästi tai jonka tavoitteena on parantaa ympäristönsuojelun tasoa merkittävästi. Eko-innovaatioihin sisältyvät myös uudet tuotantoprosessit, uudet tuotteet tai palvelut sekä uudet johtamis- ja liiketoimintamenetelmät, joiden käyttö tai käyttöönotto todennäköisesti ehkäisee tai pienentää huomattavasti ympäristöön kohdistuvia riskejä, pilaantumista ja muita luonnonvarojen käytön kielteisiä vaikutuksia kyseisen toiminnan koko elinkaaren ajan.

Innovaatioita eivät ole:

- i) pienet muutokset tai parannukset;
  - ii) tuotanto- tai palvelukapasiteetin lisääminen ottamalla käyttöön valmistus- tai logistiikkajärjestelmiä, jotka ovat hyvin samanlaisia kuin jo käytössä olevat;
  - iii) liiketoimintatapoihin, työpaikkaorganisaatioon tai ulkoisiin suhteisiin tehtävät muutokset, jotka perustuvat yrityksessä jo käytettyihin organisatorisiin menetelmiin;
  - iv) muutokset liikkeenjohtostrategiassa;
  - v) sulautumat ja yritysostot;
  - vi) prosessin käytön lopettaminen;
  - vii) jälkirahoitus tai pääomanlisäys;
  - viii) muutokset, jotka johtuvat pelkästään tuotannon tekijöiden hintojen muutoksista, tuotannon asiakaskohtainen mukauttaminen, säännölliset kausittaiset ja muut jaksoittaiset muutokset;
  - ix) uusien tai merkittävästi parannettujen tuotteiden kauppa;
- 5) *uusiutuville energialähteillä* seuraavia uusiutuvia, muita kuin fossiilisia energialähteitä: tuuli-, aurinko-, maalämpö-, aalto- ja vuorovesienergia, vesivoimalat, biomassa, kaatopaikkakaasut, jäteveden käsitteilylaitosten kaasut ja biokaasut;
  - 6) *biomassalla* maataloudesta (mukaan lukien kasvi- ja eläinaineeet), metsätaloudesta ja niihin liittyvästä teollisuudesta peräisin olevien tuotteiden, jätteiden ja jätetuotteiden biohajoavaa osaa sekä teollisuus- ja yhdyskuntajätteiden biohajoavaa osaa;
  - 7) *biopolttoaineilla* nestemäisiä tai kaasumaisia liikenteessä käytettäviä polttoaineita, jotka tuotetaan biomassasta;
  - 8) *kestävillä* biopolttoaineilla biopolttoaineita, jotka täytävät ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi uusiutuvista energialähteistä saatavan energian käytön edistämisestä ⁽³⁵⁾ 15 artiklassa vahvistetut ympäristökestävyyssuhteet;

⁽³⁵⁾ KOM(2008) 19 lopullinen. Kun Euroopan parlamentti ja neuvosto ovat hyväksyneet direktiivin, komissio soveltaa lopullisessa tekstissä vahvistettuja kestävyyssuhteita.

- 9) *energialla uusiutuvista energialähteistä* energiaa, joka on tuotettu voimaloissa, joissa käytetään ainoastaan uusiutuvia energialähteitä, ja uusiutuvista energialähteistä tuotetun energian lämpöarvona mitattua osuutta sähköstä, joka on tuotettu myös tavanomaisia energialähteitä käyttävissä hybridivoimaloissa. Kyseinen tuotanto kattaa myös varastointijärjestelmien täyttämiseen käytettävän uusiutuvan sähkön mutta ei kata varastointijärjestelmien tuloksena tuotettua sähköä;
- 10) *yhteistuotannolla* lämpöenergian ja sähkö- ja/tai mekaanisen energian samanaikaista tuottamista samassa prosessissa;
- 11) *tehokkaalla yhteistuotannolla* yhteistuotantoa, joka täyttää direktiivin 2004/8/EY liitteen III perusteet sekä sähkön ja lämmön erillisen tuotannon yhdenmukaistettujen hyötysuhteen viitearvojen määrittämisestä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/8/EY soveltamiseksi 21 päivänä joulukuuta 2006 tehdyssä komission päätöksessä 2007/74/EY⁽³⁶⁾ määritellyt yhdenmukaistetut hyötysuhteen viitearvot;
- 12) *kaukolämmöllä* lämmön johtamista joko höyrynä tai kuumana vetenä keskustuotantolähteestä siirto- ja jakelujärjestelmän kautta useisiin rakennuksiin lämmitystä varten;
- 13) *energiaa tehokkaasti hyödyntävällä kaukolämmityksellä* kaukolämmitystä, joka tuotannon osalta täyttää joko tehokkaan yhteistuotannon kriteerit tai lämmityskattiloiden tapauksessa täyttää erillisen lämmöntuotannon viitearvot, jotka on vahvistettu komission päätöksessä 2007/74/EY;
- 14) *ympäristöverolla* veroa, jonka erityisellä määräytymisperusteella on selkeä kielteinen vaikutus ympäristöön tai jonka tarkoituksena on tiettyjen toimintojen, tavaroiden tai palvelujen verottaminen siten, että ympäristökustannukset voidaan sisällyttää niiden hintaan ja/tai tuottajat ja kuluttajat ohjata ympäristöystävällisempään toimintaan;
- 15) *yhteisön verotuksen vähimmäistasolla* yhteisön lainsäädännössä säädettyä verotuksen vähimmäistasoa. Energiatuotteiden ja sähkön osalta yhteisön verotuksen vähimmäistasolla tarkoitetaan energiatuotteiden ja sähkön verotusta koskevan yhteisön kehyksen uudistamisesta 27 päivänä lokakuuta 2003 annetun neuvoston direktiivin 2003/96/EY⁽³⁷⁾ liitteessä I säädettyä verotuksen vähimmäistasoa;
- 16) *pienillä ja keskisuurilla yrityksillä*, jäljempänä ”pk-yritykset”, *pienillä yrityksillä* ja *keskisuurilla yrityksillä* asetuksessa (EY) N:o 70/2001 tai muussa sen korvaavassa asetuksessa tarkoitettuja yrityksiä;
- 17) *suurilla yrityksillä* yrityksiä, jotka eivät ole pienten ja keskisuurten yritysten määritelmän mukaisia;
- 18) *tuella* toimenpiteitä, jotka täyttävät kaikki EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa määrätyt edellytykset;
- 19) *tuki-intensiteetillä* tuen bruttomäärää ilmaistuna prosentteina tukikelpoisista kustannuksista. Kaikki käytettävät luvut on ilmaistava ennen verojen tai muiden maksujen vähentämistä. Jos tuki myönnetään muussa muodossa kuin avustuksena, tuen määräksi katsotaan tuen avustusekvivalentti. Useammassa erässä maksettava tuki lasketaan myöntämishetken arvon mukaan. Diskonttauksessa ja halpakorkoisen lainan sisältämän tuen määrän laskennassa käytetään viitekorkona avustuksen myöntämisaikana voimassa ollutta korkoa. Tuki-intensiteetti lasketaan tuensaajakohtaisesti;
- 20) *toiminnan tuotoilla* tukikelpoisia kustannuksia laskettaessa erityisesti kustannussäästöjä tai ylimääräistä oheistuotantoa, joka liittyy suoraan ympäristön suojelemiseksi tehtyyn lisäinvestointiin, sekä mahdollisesti muista tukitoimenpiteistä koituvia etuja riippumatta siitä, ovatko ne valtiontukea vai eivät (samojen tukikelpoisten kustannusten kattamiseen myönnettävä toimintatuki, syöttötariffit tai muut tukitoimenpiteet). Sitä vastoin tuloja, jotka yritys saa Euroopan päästökauppajärjestelmän puitteissa myönnettyjen kaupattavien lupien myynnistä, ei katsota toiminnan tuotoiksi;
- 21) *toimintakustannuksilla* tukikelpoisia kustannuksia laskettaessa erityisesti lisätuotantokustannuksia, jotka aiheutuvat ympäristönsuojeluun tehdystä lisäinvestoinnista;
- 22) *aineellisella omaisuudella* tukikelpoisia kustannuksia laskettaessa investointeja maa-alueisiin, jos ne ovat ehdottomasti tarpeen ympäristötavoitteiden saavuttamiseksi, investointeja rakennuksiin, laitoksiin sekä pilaantumisen ja haittojen vähentämiseen ja ehkäisemiseen tarkoitettuihin laitteisiin ja investointeja tuotantomenetelmien mukauttamiseen ympäristönsuojelutarkoituksessa;
- 23) *aineettomalla omaisuudella* tukikelpoisia kustannuksia laskettaessa investointeja, jotka liittyvät tekniikan siirtoon, kuten käyttö lupien tai patentoidun ja patentoitamattoman teknisen taitotiedon hankkiminen, kun seuraavat edellytykset täyttyvät:

⁽³⁶⁾ EUVL L 32, 6.2.2007, s. 183.

⁽³⁷⁾ EUVL L 283, 31.10.2003, s. 51, direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna direktiivillä 2004/75/EY (EUVL L 157, 30.4.2004, s. 100).

i) kyseinen aiheeton omaisuus on katsottava pois-tokelpoiseksi omaisuudeksi,

- ii) se on hankittava markkinaehtoin yritykseltä, jossa ostajalla ei ole välitöntä eikä välillistä määräysvaltaa,
- iii) se on kirjattava yrityksen omaisuudeksi ja sen on pysyttävä tuensaajayrityksessä ja sen käytössä vähintään viiden vuoden ajan. Tätä edellytystä ei sovelleta, jos kyseinen aineeton omaisuus on vanhentunutta tekniikkaa. Jos kyseinen omaisuus kuitenkin myydään näiden viiden vuoden aikana, myynnistä saatu tuotto on vähennettävä tukikelpoisista kustannuksista ja tuki on tarvittaessa maksettava takaisin osittain tai kokonaisuudessaan;

24) *kustannusten sisällyttämisellä hintoihin* periaatetta, jonka mukaan pilaantumista aiheuttavien yritysten on sisällytettävä tuotantokustannuksiinsa kaikki ympäristönsuojeluun liittyvät kustannukset;

25) *aiheuttamisperiaatteella* periaatetta, jonka mukaan pilaantumisen aiheuttajan on maksettava kunnostamisesta aiheutuvat kustannukset, lukuun ottamatta tapauksia, joissa pilaantumisen aiheuttajaa ei voida osoittaa tai asettaa vastuuseen kansallisen tai yhteisön lainsäädännön nojalla eikä velvoittaa vastaamaan kunnostuskustannuksista. Pilaantumisella tarkoitetaan tässä yhteydessä vahinkoa, jonka pilaantumisen aiheuttaja aiheuttaa vahingoittamalla ympäristöä välittömästi tai välillisesti tai aikaansaamalla fyysiselle ympäristölle tai luonnonvaroille aiheutuviin haittoihin johtavat olosuhteet ⁽³⁸⁾;

26) *pilaantumisen aiheuttajalla* osapuolta, joka pilaa ympäristöä välittömästi tai välillisesti taikka aikaansaa ympäristön pilaantumiseen johtavat olosuhteet ⁽³⁹⁾;

27) *saastuneella alueella* aluetta, jolla todistetusti esiintyy ihmisten toimien seurauksena vaarallisia aineita siinä määrin, että ne aiheuttavat merkittävän riskin ihmisten terveydelle tai ympäristölle, kun otetaan huomioon maa-alueen senhetkinen ja hyväksytty tuleva käyttö.

3. TUEN SOVELTUVUUS YHTEISMARKKINOILLE EY:N PERUSTAMISSOPIMUKSEN 87 ARTIKLAN 3 KOHDAN NOJALLA

3.1. Tuen soveltuvuus yhteismarkkinoille EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan nojalla

(71) Valtiontuki ympäristönsuojeluun myönnettävä on EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaisesti yhteismarkkinoille soveltuva, jos se johtaa

⁽³⁸⁾ Kustannusten kohdentamisesta ja ympäristöä koskevasta julkisten viranomaisten toiminnasta 3 päivänä maaliskuuta 1975 annettu neuvoston suositus (EYVL L 194, 25.7.1975, s. 1).

⁽³⁹⁾ Kustannusten kohdentamisesta ja ympäristöä koskevasta julkisten viranomaisten toiminnasta 3 päivänä maaliskuuta 1975 annettu suositus.

tasapainotestin perusteella ympäristönsuojelutoiminnan lisääntymiseen muuttamatta kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla. Tukiohjelmien kestolle olisi tässä yhteydessä vahvistettava kohtuulliset määräajat, ottaen kuitenkin huomioon jäsenvaltion mahdollisuus ilmoittaa toimenpide uudelleen komission päätöksessä asetetun aikarajan jälkeen. Jäsenvaltiot voivat esittää tukitoimenpideilmoitusten tueksi perusteellisia arvioita aikaisemmin toteutetuista vastaavista tukitoimenpiteistä, jotka osoittavat tuen kannustavan vaikutuksen.

(72) Jäljempänä 73–146 kohdassa kuvatut toimenpiteet voidaan katsoa soveltuviksi yhteismarkkinoille EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan nojalla.

3.1.1. *Tuki yrityksille yhteisön normit ylittäviin toimiin tai ympäristönsuojelun tason parantamiseen yhteisön normien puuttuessa*

(73) Investointituki, joka mahdollistaa sen, että yritykset voivat ylittää ympäristönsuojelua koskevat yhteisön normit tai yhteisön normien puuttuessa parantaa ympäristönsuojelun tasoa, on EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdassa tarkoitettulla tavalla yhteismarkkinoille soveltuva edellyttäen, että 74–84 kohdassa ja 3.2 jaksossa mainitut edellytykset täyttyvät.

(74) Tuetun investoinnin on täytettävä yksi seuraavista edellytyksistä:

a) investointi mahdollistaa sen, että tuensaaja voi parantaa toiminnallaan ympäristönsuojelun tasoa ylittämällä sovellettavat yhteisön normit riippumatta siitä, onko voimassa pakottavia kansallisia normeja, jotka ovat tiukempia kuin yhteisön normit; tai

b) investointi mahdollistaa sen, että tuensaaja voi parantaa toiminnallaan ympäristönsuojelun tasoa yhteisön normien puuttuessa.

(75) Tukea ei saa myöntää, jos parannusten tuloksena yritykset alkavat noudattaa jo hyväksytyjä yhteisön normeja, jotka eivät ole vielä tulleet voimaan ⁽⁴⁰⁾.

Tuki-intensiteetti

(76) Tuki-intensiteetti ei saa ylittää 50 prosenttia 80–84 kohdassa määritellyistä tukikelpoisista investointikustannuksista.

⁽⁴⁰⁾ Tuen myöntäminen ennakoivaan normeihin mukautumiseen ja uusien kuljetusajoneuvojen hankintaan on kuitenkin mahdollista 3.1.3 ja 3.1.2 jakson mukaisin edellytyksin.

(77) Kun investointituki myönnetään aidossa tarjouskilpailumennettelyssä selkeiden, avointen ja syrjimättömien kriteerien perusteella, jotka varmistavat tehokkaasti, että tuki on rajattu ympäristöhyödyn saavuttamiseksi välttämättömään vähimmäismäärään, tuki-intensiteetti voi olla jopa 100 prosenttia 80–84 kohdassa määritellyistä tukikelpoisista investointikustannuksista. Tällaisen tarjouskilpailumennettelyn on oltava syrjimätön ja siihen on osallistuttava riittävä määrä yrityksiä. Lisäksi tarjouskilpailuun liittyvän talousarvion on oltava siinä mielessä tiukasti rajoitettu, että kaikki osallistujat eivät voi saada tukea. Lopuksi tuki on myönnettävä tarjouksentekijän tekemän alkuperäisen tarjouksen perusteella, toisin sanoen myöhempiä neuvotteluja huomioon ottamatta.

(78) Jos investointi koskee ekoinnovaation kannalta keskeisen hyödykkeen hankintaa tai ekoinnovaatiohankkeen käynnistämistä, tuki-intensiteettiä voidaan korottaa 10 prosenttiyksikköä edellyttäen, että seuraavat edellytykset täyttyvät:

- ekoinnovaation kannalta keskeisten hyödykkeiden tai hankkeiden on oltava uusia tai merkittävästi parempia verrattuna alan viimeisimpään kehitykseen yhteisössä. Jäsenvaltiot voivat osoittaa uutuuden esimerkiksi innovaation ja sen markkinoille tuomista tai levittämistä koskevien markkinaedellytysten tarkalla kuvauksella ja vertaamalla sitä alan viimeisimmän kehityksen mukaiseen prosessiin tai organisatoriseen tekniikkaan, jota muut saman alan yritykset yleensä käyttävät;
- odotettavissa olevan ympäristöhyödyn on oltava merkittävästi vastaavien toimintojen yleisen teknisen kehityksen tuloksena saatavaa hyötyä suurempi ⁽⁴¹⁾;
- näiden hyödykkeiden tai hankkeiden innovatiiviseen luonteeseen sisältyvä ilmeinen teknologinen, taloudellinen tai markkinariski, joka on suurempi kuin vertailukelpoisiin hyödykkeisiin tai hankkeisiin, jotka eivät ole innovatiivisia, yleensä liittyvä riski. Jäsenvaltio voi osoittaa tämän riskin esimerkiksi seuraavien tekijöiden avulla: kustannukset suhteessa yrityksen liikevaihtoon, kehittämiseen vaadittu aika, ekoinnovaatiosta odotettavissa olevat hyödyt verrattuna kustannuksiin ja epäonnistumisen todennäköisyys.

(79) Jos investointituki, jota myönnetään yrityksille yhteisön normien ylittämiseen tai ympäristönsuojelun tason parantamiseen yhteisön normien puuttuessa, on suunnattu

⁽⁴¹⁾ Jos 78 kohdan b alakohdan arvioinnissa voidaan käyttää määrällisiä muuttujia ekoinnovaatiotoiminnan vertaamiseksi standarditoimintaan, joka ei ole innovatiivista, ”merkittävästi suuremmalla” tarkoitetaan sitä, että ekoinnovaatiotoiminnasta odotettavissa olevan ympäristöriskin pienenemisen tai pilaantumisen vähenemisen taikka energian tai energiaresurssien käytön tehostumisen muodossa odotettavissa olevan parannuksen on oltava vähintään kaksi kertaa niin suuri kuin parannus, joka on odotettavissa vertailukelpoisen toiminnan, joka ei ole innovatiivista, yleisestä kehityksestä. Jos tämä lähestymistapa ei sovellu käytettäväksi tietyssä tapauksessa tai jos määrällinen vertailu on mahdotonta, valtiontukihakemukseen olisi liitettävä yksityiskohtainen kuvaus tämän perusteen arvioinnissa käytetystä menetelmästä, joka on verrattavissa ehdotettuun menetelmään.

pk-yrityksille, tuki-intensiteettiä voidaan korottaa 10 prosenttiyksikköä, kun on kyse keskisuurista yrityksistä, ja 20 prosenttiyksikköä, kun on kyse pienistä yrityksistä, kuten taulukossa esitetään:

	Yrityksille yhteisön normit ylittäviin toimiin tai – yhteisön normien puuttuessa – ympäristönsuojelun tason parantamiseen myönnettävään tukeen sovellettava tuki-intensiteetti <i>ekoinnovaatioita lukuun ottamatta</i>	Yrityksille yhteisön normit ylittäviin toimiin tai – yhteisön normien puuttuessa – ympäristönsuojelun tason parantamiseen myönnettävään tukeen sovellettava tuki-intensiteetti <i>ekoinnovaatioiden alalla</i>
Pienet yritykset	70 %	80 %
Keskisuuret yritykset	60 %	70 %
Suuret yritykset	50 %	60 %

Tukikelpoisten kustannusten laskentamenetelmä

(80) Tukikelpoiset kustannukset on rajattava ylimääräisiin investointikustannuksiin, joita yhteisön normeissa vaadittua ympäristönsuojelun tasoa korkeamman ympäristönsuojelun tason saavuttaminen edellyttää, ja ne lasketaan kahdessa vaiheessa. Ensin määritetään ympäristönsuojeluun suoraan liittyvästä investoinnista aiheutuvat kustannukset, joita verrataan tarvittaessa vaihtoehtoiseen tilanteeseen. Sitten vähennetään toiminnan tuotot ja lisätään toimintakustannukset.

(81) Ympäristönsuojeluun suoraan liittyvän investointiosan määrittäminen:

- kun ympäristönsuojeluun tehtävistä investoinneista aiheutuvat kustannukset voidaan helposti erottaa kokonaisinvestointikustannuksista, tukikelpoisia kustannuksia ovat nämä tarkoin määritetyt ympäristönsuojeluun liittyvät kustannukset ⁽⁴²⁾;
- kaikissa muissa tapauksissa ylimääräiset investointikustannukset on määritettävä vertaamalla investointia vaihtoehtoiseen tilanteeseen, jossa valtiontukea ei myönnetä. Oikean vaihtoehtoisen tilanteen muodostavat sellaisesta teknisesti vertailukelpoisesta investoinnista aiheutuvat kustannukset, jonka avulla saavutetaan matalampi ympäristönsuojelun taso (joka vastaa mahdollisia pakottavia yhteisön normeja) ja jonka toteuttaminen ilman tukea olisi uskottavaa (”vertailuinvestointi”). Teknisesti vertailukelpoisella investoinnilla tarkoitetaan investointia kohteeseen, jossa tuotantokapasiteetti ja muut tekniset ominaisuudet ovat samat (lukuun ottamatta niitä ominaisuuksia, jotka liittyvät suoraan ympäristön suojelemiseksi tehtyyn lisäinvestointiin). Lisäksi tällaisen vertailuinvestoinnin on liiketoiminnallisesti tarkasteltuna oltava uskottava vaihtoehto arvioitavalle investoinnille.

⁽⁴²⁾ Näin voi olla esimerkiksi silloin, kun nykyistä tuotantoprosessia parannetaan ja kun ne osatekijät, jotka parantavat ympäristövaikutuksia, voidaan selvästi erottaa.

(82) Toiminnan tuottojen/kustannusten määrittäminen: tukikelpoiset kustannukset on laskettava, jollei tässä luvussa toisin määrätä, ottaen huomioon ylimääräiseen ympäristönsuojeluvestointiin liittyvät toiminnan tuotot ja toimintakustannukset asianomaisen investoinnin pitoajan viiden ensimmäisen vuoden ajalta. Tämä merkitsee sitä, että tällaiset toiminnan tuotot on vähennettävä ylimääräisistä investointikustannuksista ja tällaiset toimintakustannukset voidaan lisätä niihin.

(83) Tukikelpoinen investointi voi liittyä aineelliseen ja/tai aineettomaan omaisuuteen tehtäviin investointeihin.

(84) Kun on kyse investoinneista, joiden tarkoituksena on saavuttaa yhteisön normeja korkeampi ympäristönsuojelun taso, kontrafaktuaalisissa analyysissä olisi käytettävä seuraavia lähtökohtia:

a) **kun yritys mukautuu kansallisiin normeihin, jotka on annettu yhteisön normien puuttuessa**, tukikelpoisiin kustannuksiin sisältyvät ylimääräiset investointikustannukset, joita kansallisissa normeissa vaaditun ympäristönsuojelun tason saavuttaminen edellyttää;

b) **kun yritys mukautuu asiaa koskevia yhteisön normeja tiukempiin kansallisiin normeihin tai ylittää ne tai ylittää yhteisön normit**, tukikelpoisiin kustannuksiin sisältyvät ylimääräiset investointikustannukset, joita yhteisön normeissa vaadittua korkeamman ympäristönsuojelun tason saavuttaminen edellyttää. Kustannukset, jotka aiheutuvat yhteisön normien edellyttämän ympäristönsuojelun tason saavuttamiseksi tehdyistä investoinneista, eivät ole tukikelpoisia;

c) **normien puuttuessa** tukikelpoisiin kustannuksiin sisältyvät investointikustannukset, joita yritykselle tai yrityksille aiheutuu sen tai niiden pyrkiessä korkeammalle ympäristönsuojelun tasolle kuin kyseisessä yrityksessä tai kyseisissä yrityksissä saavutettaisiin ilman ympäristönsuojelutukea.

3.1.2. *Tuki uusien yhteisön normit ylittävien tai yhteisön normien puuttuessa ympäristönsuojelun tasoa parantavien kuljetusajoneuvojen hankintaan*

(85) Edellä 73–84 kohdassa annettuja yleissääntöjä sovelletaan myös tukeen, jota myönnetään yrityksille yhteisön normit ylittäviin toimiin tai – yhteisön normien puuttuessa – ympäristönsuojelun tason parantamiseen liikennealalla. Poiketen siitä, mitä 75 kohdassa määrätään tuki, joka myönnetään hyväksytyjen yhteisön normien mukaisen uuden maantie-, rautatie-, sisävesi- ja meriliikenteessä käytettävän kuljetuskaluston hankintaan, voidaan sallia kun hankinta suoritetaan ennen normien voimaantuloa ja kun

uusien yhteisön normien ei sovelleta velvoittaviksi muututtamisen jälkeen taannehtivasti jo aiemmin ostettuihin ajoneuvoihin.

(86) Ympäristönsuojelutavoitteeseen liittyvien liikennealan jälkiasennusten tapauksessa tukikelpoisia kustannuksia ovat hankkeesta aiheutuvat ylimääräiset kokonaisnettokustannukset 80–84 kohdassa määritetyn tukikelpoisten kustannusten laskentamenetelmän mukaisesti, jos nykyisiä kuljetusvälineitä parannetaan sellaiset ympäristönormit täyttäväksi, jotka eivät ole vielä voimassa kyseisten kuljetusvälineiden käyttöönottopäivänä, tai jos kuljetusvälineisiin ei sovelleta mitään ympäristönormeja.

3.1.3. *Tuki ennakoivaan yhteisön normeihin mukautumiseen*

(87) Tuen, jota myönnetään sellaisten uusien ympäristönsuojelun tasoa parantavien yhteisön normien noudattamiseen, jotka eivät ole vielä tulleet voimaan, katsotaan EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaisesti yhteismarkkinoille soveltuvaksi, jos yhteisön normit on annettu, edellyttäen, että investointi toteutetaan ja saatetaan päätökseen vähintään vuotta ennen normin voimaantulopäivää.

Tuki-intensiteetti

(88) Enimmäistuki-intensiteetti on 25 prosenttia, kun on kyse pienistä yrityksistä, 20 prosenttia, kun on kyse keskisuurista yrityksistä, ja 15 prosenttia, kun on kyse suurista yrityksistä, jos investointi toteutetaan ja saatetaan päätökseen yli kolme vuotta ennen täytäntöönpanolle asetettua velvoittavaa määräaikaa tai voimaantulopäivää. Tuki-intensiteetti on 20 prosenttia, kun on kyse pienistä yrityksistä, 15 prosenttia, kun on kyse keskisuurista yrityksistä, ja 10 prosenttia, kun on kyse suurista yrityksistä, jos investointi toteutetaan ja saatetaan päätökseen vähintään vuotta ja enintään kolme vuotta ennen täytäntöönpanolle asetettua velvoittavaa määräaikaa tai voimaantulopäivää.

	Tuki-intensiteetti, jota sovelletaan ennakoivaan mukautumiseen yhteisön normeihin, kun investointi toteutetaan ja saatetaan päätökseen:	
	Yli kolme vuotta ennen normin voimaantulopäivää	Vähintään vuotta ja enintään kolme vuotta ennen normin voimaantulopäivää
Pienet yritykset	25 %	20 %
Keskisuuret yritykset	20 %	15 %
Suuret yritykset	15 %	10 %

Tukikelpoiset kustannukset

(89) Tukikelpoiset kustannukset on rajattava ylimääräisiin investointikustannuksiin, joita yhteisön normeissa vaaditun ympäristönsuojelun tason saavuttaminen edellyttää verrattuna olemassa olevaan ympäristönsuojelun tasoon, jota edellytettiin ennen kyseisten normien voimaantuloa.

(90) Tukikelpoiset kustannukset on laskettava ottaen huomioon ylimääräiseen investointiin liittyvät tuotot ja kustannukset investoinnin pitoajan viiden ensimmäisen vuoden ajalta, kuten 81, 82 ja 83 kohdassa vahvistetaan.

3.1.4. Tuki ympäristötutkimuksiin

- (91) Tuki yrityksille tutkimuksiin, jotka liittyvät suoraan investointeihin, joiden tarkoituksena on normien täyttäminen 3.1.1 jaksossa vahvistettujen edellytysten mukaisesti, energiansäästö 3.1.5 jaksossa vahvistettujen edellytysten mukaisesti tai uusiutuvan energian tuottaminen 3.1.6 jaksossa vahvistettujen edellytysten mukaisesti, katsotaan yhteismarkkinoille soveltuvaksi EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaisesti, jos tässä luvussa vahvistetut edellytykset täyttyvät. Tämä koskee myös tapauksia, joissa alustavan tutkimuksen tulosten perusteella tutkimuksen kohteena olevaa investointia ei lopulta toteuteta.
- (92) Tuki-intensiteetti saa olla enintään 50 prosenttia tutkimuksesta aiheutuvista kustannuksista.
- (93) Kun tutkimus suoritetaan pk-yrityksen puolesta, tuki-intensiteettiä voidaan korottaa 10 prosenttiyksikköä, kun on kyse keskisuurista yrityksistä, ja 20 prosenttiyksikköä, kun on kyse pienistä yrityksistä, kuten taulukossa esitetään:

	Ympäristötutkimukset
Pienet yritykset	70 %
Keskisuuret yritykset	60 %
Suuret yritykset	50 %

3.1.5. Tuki energiansäästöön

- (94) Investointi- ja/tai toimintatuki, joka mahdollistaa sen, että yritykset voivat säästää energiaa, katsotaan EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaisesti yhteismarkkinoille soveltuvaksi, jos seuraavat edellytykset täyttyvät:

3.1.5.1. Investointituki

Tuki-intensiteetti

- (95) Tuki-intensiteetti saa olla enintään 60 prosenttia tukikelpoisista investointikustannuksista.
- (96) Kun energiansäästöön myönnettävän investointituen saajat ovat pk-yrityksiä, tuki-intensiteettiä voidaan korottaa 10 prosenttiyksikköä, kun on kyse keskisuurista yrityksistä, ja 20 prosenttiyksikköä, kun on kyse pienistä yrityksistä, kuten taulukossa esitetään:

	Energiansäästöön sovellettava tuki-intensiteetti
Pienet yritykset	80 %
Keskisuuret yritykset	70 %
Suuret yritykset	60 %

- (97) Kun investointituki myönnetään aidossa tarjouskilpailumenettelyssä selkeiden, avointen ja syrjimättömien kriteerien perusteella, jotka varmistavat tehokkaasti, että tuki on rajattu suurinten mahdollisten energiansäästöjen saavuttamiseksi välttämättömään vähimmäismäärään, tuki-intensiteetti voi olla jopa 100 prosenttia 98 kohdassa

määritellyistä tukikelpoisista investointikustannuksista. Tällaisen tarjouskilpailumenettelyn on oltava syrjimätön ja siihen on osallistuttava riittävä määrä yrityksiä. Lisäksi tarjouskilpailuun liittyvän talousarvion on oltava siinä mielessä tiukasti rajoitettu, että kaikki osallistujat eivät voi saada tukea. Lopuksi tuki on myönnettävä tarjouksentekijän tekemän alkuperäisen tarjouksen perusteella, toisinaan myöhempiä neuvotteluja huomioon ottamatta.

Tukikelpoiset kustannukset

- (98) Tukikelpoiset kustannukset on rajattava ylimääräisiin investointikustannuksiin, joita yhteisön normeissa vaaditun energiansäästöä ylittävien energiansäästöjen saavuttaminen edellyttää.

Ylimääräisten kustannusten laskennassa on noudatettava seuraavia sääntöjä:

- a) suoraan energiansäästöön liittyvä osa investoinnista on määritettävä näiden suuntaviivojen 81 ja 83 kohdassa vahvistettujen sääntöjen mukaisesti;
- b) yhteisön normit ylittävä energiansäästö on määritettävä näiden suuntaviivojen 84 kohdassa vahvistettujen sääntöjen mukaisesti;
- c) toiminnan tuottojen/kustannusten määrittäminen: tukikelpoiset kustannukset on laskettava ottaen huomioon ylimääräiseen energiansäästöinvestointiin liittyvät tuotot ja kustannukset investoinnin pitoajan kolmen ensimmäisen vuoden ajalta pk-yritysten tapauksessa, neljän ensimmäisen vuoden ajalta sellaisten suurten yritysten tapauksessa, jotka eivät kuulu hiilidioksidin päästökauppajärjestelmään EU:ssa, ja viiden ensimmäisen vuoden ajalta sellaisten suurten yritysten tapauksessa, jotka kuuluvat hiilidioksidin päästökauppajärjestelmään EU:ssa. Suurten yritysten tapauksessa tämä määräaika voidaan lyhentää investoinnin pitoajan kolmeen ensimmäiseen vuoteen, jos voidaan osoittaa, että investoinnin poisto-aika ei ylitä kolmea vuotta.

3.1.5.2. Toimintatuki

- (99) Toimintatukea energiansäästöön voidaan myöntää ainoastaan, jos seuraavat edellytykset täyttyvät:

- a) tuki rajataan investoinnista aiheutuviin ylimääräisiin nettotuotantokustannuksiin ottaen huomioon energian säästämisen saatava hyöty⁽⁴³⁾. Määritettäessä toimintatuen määrää tuotantokustannuksista on vähennettävä kyseiselle yritykselle uuden tuotantolaitoksen rakentamiseen mahdollisesti myönnetty investointituki;

⁽⁴³⁾ Tuotantokustannusten käsite kattaa tuotantokustannukset, joista on vähennetty kaikki tuet mutta jotka sisältävät tavanomaisen voittoosuuden.

b) tuen kesto rajataan viiteen vuoteen.

(100) Kun kyse on tuesta, jonka määrä alenee asteittain, tuki-intensiteetti saa olla enintään 100 prosenttia ensimmäisen vuoden ylimääräisistä kustannuksista, mutta sen on laskettava asteittain siten, että viidennen vuoden lopussa taso on nolla. Kun kyse on tuesta, jonka määrä ei alene asteittain, tuki-intensiteetti saa olla enintään 50 prosenttia ylimääräisistä kustannuksista.

3.1.6. Tuki uusiutuvien energialähteiden käytön edistämiseen

(101) Investointi- ja/tai toimintatuki ympäristönsuojeluun, jolla edistetään uusiutuvista energialähteistä tuotetun energian käyttöä, katsotaan EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaisesti yhteismarkkinoille soveltuvaksi, jos 102–111 kohdassa luetellut edellytykset täyttyvät. Valtiontuki voi olla perusteltua, jos voimassa ei ole pakottavaa yhteisön normia, jolla säänneltäisiin uusiutuvista energialähteistä tuotetun energian osuutta yksittäisten yritysten tasolla. Investointituki ja/tai toimintatuki biopolttoaineiden tuotantoon on sallittua ainoastaan keskeisten biopolttoaineiden osalta.

3.1.6.1. Investointituki

Tuki-intensiteetti

(102) Tuki-intensiteetti saa olla enintään 60 prosenttia tukikelpoisista investointikustannuksista.

(103) Kun investointituen uusiutuvien energialähteiden käytön edistämiseen saajat ovat pk-yrityksiä, tuki-intensiteettiä voidaan korottaa 10 prosenttiyksikköä, kun on kyse keskisuurista yrityksistä, ja 20 prosenttiyksikköä, kun on kyse pienistä yrityksistä, kuten taulukossa esitetään:

	Uusiutuvien energialähteiden käytön edistämiseen sovellettava tuki-intensiteetti
Pienet yritykset	80 %
Keskisuuret yritykset	70 %
Suuret yritykset	60 %

(104) Kun investointituki myönnetään aidossa tarjouskilpailumenettelyssä selkeiden, avointen ja syrjimättömien kriteerien perusteella, jotka varmistavat tehokkaasti, että tuki on rajattu uusiutuvan energian enimmäistason saavuttamiseksi välttämättömään vähimmäismäärään, tuki-intensiteetti voi olla jopa 100 prosenttia 105 ja 106 kohdassa määritellyistä tukikelpoisista investointikustannuksista. Tällaisen tarjouskilpailumenettelyn on oltava syrjimätön ja siihen on osallistuttava riittävä määrä yrityksiä. Lisäksi tarjouskilpailuun liittyvän talousarvion on oltava siinä mielessä tiukasti rajoitettu, että kaikki osallistujat eivät voi saada tukea. Lopuksi tuki on myönnettävä tarjouskriteerijän tekemän alkuperäisen tarjouksen perusteella, toisin sanoen myöhempiä neuvotteluja huomioon ottamatta.

Tukikelpoiset kustannukset

(105) Uusiutuvan energian tapauksessa tukikelpoiset investointikustannukset on rajattava ylimääräisiin investointikustannuksiin, joita tuensaajalle aiheutuu todellisuena energiantuotantona mitattuna kapasiteetiltaan vastaavan perinteisen

energiantuotantolaitoksen tai perinteisen lämmitysjärjestelmän kustannuksiin verrattuna.

(106) Tukikelpoiset kustannukset on laskettava ottaen huomioon uusiutuviin energialähteisiin tehtävään ylimääräiseen investointiin liittyvät tuotot ja kustannukset investoinnin pitäjän viiden ensimmäisen vuoden ajalta, kuten 81, 82 ja 83 kohdassa vahvistetaan.

3.1.6.2. Toimintatuki

(107) Toimintatuen myöntäminen uusiutuvan energian tuotantoon voi olla perusteltua uusiutuvista energialähteistä tuotetun energian tuotantokustannusten ja kyseessä olevan energiamuodon markkinahinnan välisen erotuksen kattamiseksi. Tämä koskee uusiutuvan energian tuotantoa sekä sen myymiseksi markkinoilla että yrityksen omaan kulutukseen.

(108) Jäsenvaltiot voivat myöntää tukea uusiutuvien energialähteiden käytön edistämiseen seuraavasti:

(109) Vaihtoehto 1:

a) Jäsenvaltiot voivat myöntää toimintatukea uusiutuvista lähteistä tuotetun energian tuotantokustannusten, mukaan lukien ympäristönsuojeluun tehtyjen ylimääräisten investointien poistot, ja kyseisen energiamuodon markkinahinnan välisen erotuksen kattamiseksi. Toimintatukea voidaan tuolloin myöntää, kunnes kaikki tuotantolaitosta koskevat poistot on tehty tavanomaisten kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kyseisen tuotantolaitoksen tuottama ylimääräinen energia ei ole tukikelpoista. Tuki voi kuitenkin kattaa myös pääoman tavanomaisen tuoton.

b) Kun tuki on myönnetty a alakohdan mukaisesti, tuotantokustannuksista on vähennettävä kyseiselle yritykselle uuden tuotantolaitoksen rakentamiseen mahdollisesti myönnetty investointituki määritettäessä toimintatuen määrää. Ilmoittaessaan tukiohjelmista komissiolle jäsenvaltioiden on annettava yksityiskohtaiset tiedot tukijärjestelyistä ja erityisesti tuen määrän laskentamenetelmistä.

c) Muista uusiutuvista energialähteistä poiketen biomassasta aiheutuvat investointikustannukset ovat suhteellisesti alhaisemmat mutta toimintakustannukset puolestaan korkeammat. Komissio voi sen vuoksi hyväksyä investoinnin määrän ylittävän toimintatuen uusiutuvan energian tuotannolle biomassasta, jos jäsenvaltiot kykenevät osoittamaan, että yrityksille aiheutuneet kokonaiskustannukset ylittävät tuotantolaitoksista tehtyjen poistojen jälkeenkin energian markkinahinnat.

(110) Vaihtoehto 2:

- a) Jäsenvaltiot voivat tukea uusiutuvien energialähteiden käyttöä myös markkinamekanismeilla, kuten nk. vihreiden sertifikaattien järjestelmällä tai tarjouskilpailumenettelyillä. Näiden markkinamekanismien avulla uusiutuvia energialähteitä käyttäville energiantuottajille turvataan välillisesti tietty määrä kysyntää perinteisin menetelmin tuotetun energian markkinahintaa korkeampaan hintaan. Vihreiden sertifikaattien hintaa ei ole määrätty etukäteen, vaan se määräytyy kysynnän ja tarjonnan perusteella.
- b) Kun markkinamekanismit sisältävät valtiontukea, komissio voi hyväksyä niiden käytön, jos jäsenvaltiot pystyvät osoittamaan, että tuki on välttämätöntä kyseisten uusiutuvien energialähteiden käytön kannattavuuden varmistamiseksi, ei johda kokonaisuutena liiallisiin korvauksiin eikä saa uusiutuvia energialähteitä käyttäviä tuottajia luopumaan pyrkimyksistä parantaa kilpailukykyään. Komissio sallii tällaisten tukijärjestelmien käytön kymmenen vuoden ajaksi.

(111) Vaihtoehto 3:

Lisäksi jäsenvaltiot voivat myöntää toimintatukea 100 kohdassa vahvistettujen määräysten mukaisesti.

3.1.7. Tuki yhteistuotantoon

- (112) Investointi- ja toimintatuki ympäristönsuojeluun, jolla edistetään sähkön ja lämmön yhteistuotantoa, katsotaan EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaisesti yhteismarkkinoille soveltuvaksi edellyttäen, että yhteistuotantolaitos harjoittaa 70 kohdan 11 alakohdan määritelmän mukaista tehokasta yhteistuotantoa ja että investointituen osalta:

- a) uudella tuotantolaitoksella saavutetaan yleensä direktiivissä 2004/8/EY ja päätöksessä 2007/74/EY määriteltyjä primäärienergian säästöjä erilliseen tuotantoon verrattuna;
- b) olemassa olevan yhteistuotantolaitoksen parantaminen tai olemassa olevan voimalaitoksen muuttaminen yhteistuotantolaitokseksi johtaa primäärienergian säästöihin alkuperäiseen tilanteeseen verrattuna.

- (113) Toimintatuen osalta olemassa olevan yhteistuotannon on täytettävä niin 70 kohdan 11 alakohdan mukainen tehokkaan yhteistuotannon määritelmä kuin vaatimus, jonka mukaan on saavutettava direktiivissä 2004/8/EY ja päätöksessä 2007/74/EY määriteltyjä primäärienergian säästöjä erilliseen tuotantoon verrattuna.

3.1.7.1. Investointituki**Tuki-intensiteetti**

- (114) Tuki-intensiteetti saa olla enintään 60 prosenttia tukikelpoisista investointikustannuksista.
- (115) Kun investointituen yhteistuotantoon saajat ovat pk-yrityksiä, tuki-intensiteettiä voidaan korottaa 10 prosenttiyksikköä, kun on kyse keskisuurista yrityksistä, ja 20 prosenttiyksikköä, kun on kyse pienistä yrityksistä, kuten taulukossa esitetään:

	Tehokkaaseen yhteistuotantoon sovellettava tuki-intensiteetti
Pienet yritykset	80 %
Keskisuuret yritykset	70 %
Suuret yritykset	60 %

- (116) Kun investointituki myönnetään aidossa tarjouskilpailumenettelyssä selkeiden, avointen ja syrjimättömien kriteerien perusteella, jotka varmistavat tehokkaasti, että tuki on rajattu suurimpien mahdollisten energiansäästöjen saavuttamiseksi välttämättömään vähimmäismäärään, tuki-intensiteetti voi olla jopa 100 prosenttia 117 ja 118 kohdassa määritellyistä tukikelpoisista investointikustannuksista Tällaisen tarjouskilpailumenettelyn on oltava syrjimätön ja siihen on osallistuttava riittävä määrä yrityksiä. Lisäksi tarjouskilpailuun liittyvän talousarvion on oltava siinä mielessä tiukasti rajoitettu, että kaikki osallistujat eivät voi saada tukea. Lopuksi tuki on myönnettävä tarjouksentekijän tekemän alkuperäisen tarjouksen perusteella, toisin sanoen myöhempiä neuvotteluja huomioon ottamatta.

Tukikelpoiset kustannukset

- (117) Tukikelpoiset kustannukset on rajattava ylimääräisiin investointikustannuksiin, joita tehokkaan yhteistuotantolaitoksen toteutus edellyttää verrattuna vertailuinvestointiin.
- (118) Tukikelpoiset kustannukset on laskettava ottaen huomioon ylimääräiseen investointiin liittyvät tuotot ja kustannukset investoinnin pitoajan viiden ensimmäisen vuoden ajalta, kuten 81, 82 ja 83 kohdassa vahvistetaan.

3.1.7.2. Toimintatuki

- (119) Toimintatukea tehokkaaseen yhteistuotantoon voidaan myöntää 3.1.6.2 jaksossa annettujen, toimintatukea uusiutuvan energian käytön edistämiseen koskevien sääntöjen mukaisesti seuraaville:

- a) lämmön ja sähkön julkisesta jakelusta vastaaville yrityksille, jos kyseisestä sähkön- tai lämmöntuotannosta aiheutuvat kustannukset ovat sen markkinahintaa korkeammat. Päätettäessä, onko tuki välttämätöntä, otetaan huomioon lämmön ja sähkön tuotannosta ja myynnistä aiheutuvat kustannukset ja siitä saatavat tulot;

- b) lämmön ja sähkön yhteistuotannon käyttöön teollisuudessa, jos voidaan osoittaa, että tällä tekniikalla tuotetun energiayksikön kustannukset ovat korkeammat kuin perinteisellä tekniikalla tuotetun energiayksikön markkinahinta. Tuotantokustannukset voivat sisältää tuotantolaitoksen pääoman tavanomaisen tuoton, mutta niistä on vähennettävä yrityksen lämmöntuotannosta saamat voitot.

3.1.8. Tuki energiaa tehokkaasti hyödyntävään
kaukolämmitykseen

(120) Investointituki ympäristönsuojeluun energiaa tehokkaasti hyödyntäville kaukolämpöjärjestelmille ⁽⁴⁴⁾ katsotaan EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaisesti yhteismarkkinoille soveltuvaksi edellyttäen, että se johtaa primäärienergian säästöihin ja että tukea saava kaukolämpöjärjestelmä harjoittaa 70 kohdan 13 alakohdan määritelmän mukaista energiaa tehokkaasti hyödyntävää kaukolämmitystoimintaa ja että:

- a) lämmön (ja sähkön, kun on kyseessä yhteistuotanto) tuotannon ja lämmön jakelun yhdistäminen johtaa primäärienergian säästöihin, tai
- b) investoinnin tarkoituksena on käyttää ja jakaa jätelämpöä kaukolämmitykseen.

Tuki-intensiteetti

(121) Kaukolämpöjärjestelmien tuki-intensiteetti saa olla enintään 50 prosenttia tukikelpoisista investointikustannuksista. Jos tuki on tarkoitettu ainoastaan kaukolämpöjärjestelmän tuotanto-osaa varten, energiaa tehokkaasti hyödyntäviin kaukolämpöjärjestelmiin, jotka käyttävät uusiutuvia energialähteitä tai harjoittavat yhteistuotantoa, sovelletaan 3.1.6 ja 3.1.7 jaksossa esitettyjä sääntöjä.

(122) Kun investointituen energiaa tehokkaasti hyödyntävään kaukolämmitykseen saajat ovat pk-yrityksiä, tuki-intensiteettiä voidaan korottaa 10 prosenttiyksikköä, kun on kyse keskisuurista yrityksistä, ja 20 prosenttiyksikköä, kun on kyse pienistä yrityksistä, kuten taulukossa esitetään:

	Perinteisiä energialähteitä käyttävään, energiaa tehokkaasti hyödyntävään kaukolämmitykseen sovellettava tuki-intensiteetti
Pienet yritykset	70 %
Keskisuuret yritykset	60 %
Suuret yritykset	50 %

(123) Kun investointituki myönnetään aidossa tarjouskilpailumenettelyssä selkeiden, avointen ja syrjimättömien kriteerien perusteella, jotka varmistavat tehokkaasti, että tuki on rajattu suurimpien mahdollisten energiansäästöjen saavuttamiseksi välttämättömään vähimmäismäärään, tuki-intensiteetti voi olla jopa 100 prosenttia 124 ja 125 kohdassa määritellyistä tukikelpoisista investointikustannuksista Tällaisen tarjouskilpailumenettelyn on oltava syrjimätön ja siihen on osallistuttava riittävä määrä yrityksiä. Lisäksi tarjouskilpailuun liittyvän talousarvion on oltava siinä mielessä tiukasti rajoitettu, että kaikki osallistujat eivät voi saada tukea. Lopuksi tuki on myönnettävä tarjouksentekijän tekemän alkuperäisen tarjouksen perusteella, toisin sanoen myöhempiä neuvotteluja huomioon ottamatta.

⁽⁴⁴⁾ Lukuun ottamatta kaukolämmitysinfrastruktuuria, jonka rahoitus ei kuulu näiden suuntaviivojen soveltamisalaan vaan jota arvioidaan ainoastaan 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan nojalla.

Tukikelpoiset kustannukset

(124) Tukikelpoiset kustannukset on rajattava ylimääräisiin investointikustannuksiin, joita investoiminen energiaa tehokkaasti hyödyntävään kaukolämmitykseen edellyttää verrattuna vertailuinvestointiin.

(125) Tukikelpoiset kustannukset on laskettava ottaen huomioon ylimääräiseen investointiin liittyvät tuotot ja kustannukset investoinnin pitoajan viiden ensimmäisen vuoden ajalta, kuten 81, 82 ja 83 kohdassa vahvistetaan.

3.1.9. Tuki jätehuoltoon

(126) Investointituki ympäristönsuojeluun, jolla tuetaan muiden yritysten tuottamaan jätteeseen kohdistuvaa jätehuoltoa, mukaan lukien uudelleenkäyttö, kierrätys ja hyödyntäminen, katsotaan EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaisesti yhteismarkkinoille soveltuvaksi edellyttäen, että jätehuolto on järjestetty jätehuoltoperiaatteiden arvojärjestyksen mukaisesti ⁽⁴⁵⁾ ja täyttää 127 kohdassa määritetyt edellytykset.

(127) Investointitukea jätehuoltoon voidaan myöntää ainoastaan, jos kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:

- a) investoinnilla pyritään vähentämään muiden yritysten (pilaantumisen aiheuttajien) aiheuttamaa pilaantumista eikä kattamaan tuensaajan aiheuttamaa pilaantumista;
- b) tuella ei vapauteta välillisesti pilaantumisen aiheuttajia kustannuksista, joista niiden olisi yhteisön lainsäädännön mukaan vastattava, eikä kustannuksista, jotka olisi katsottava pilaantumisen aiheuttajien tavanomaisiksi liiketoimintakustannuksiksi;
- c) investointi johtaa parannukseen verrattuna alan viimeisimpään kehitykseen ("state of the art") ⁽⁴⁶⁾ tai mahdollistaa perinteisten teknologioiden innovatiivisen käytön;
- d) muussa tapauksessa hyödynnettävät materiaalit hävitettäisiin tai niitä hyödynnettäisiin vähemmän ympäristöystävällisellä tavalla;

⁽⁴⁵⁾ Komission tiedonannossa yhteisön jätehuoltostrategian tarkistamisesta määritelty arvojärjestys (KOM(96) 399 lopullinen, 30.7.1996). Tiedonannossa komissio korostaa, että jätehuollon kehittäminen on yksi yhteisön tärkeimmistä tavoitteista etenkin ympäristöriskien vähentämisen vuoksi. Jätehuollon käsite kattaa uudelleenkäytön, kierrätyksen ja hyödyntämisen. Jäte, jonka syntymistä ei voida välttää, on hyödynnettävä ja loppukäsiteltävä turvallisesti. Jätteiden syntymisen ehkäisemistä ja kierrätystä koskevasta teemakohtaisesta strategiasta antamassaan tiedonannossa (KOM(2005) 666) komissio vahvisti sitoutuneensa noudattamaan näitä periaatteita ja hyväksyy konkreettisia toimia edistääkseen jätteiden syntymisen ehkäisemistä, kuten prosessien ja tuotteiden ekologinen suunnittelu tai pk-yritysten kannustaminen toteuttamaan jätteiden syntymistä ehkäiseviä toimenpiteitä, ja kierrätystä.

⁽⁴⁶⁾ Alan viimeisimmän kehityksen mukaisilla prosesseilla tarkoitetaan prosesseja, joissa jätetuotteen käyttö lopputuotteen valmistuksessa on taloudellisesti kannattavaa ja tavanomaisen käytännön mukaista. Käsitettä "alan viimeisin kehitys" on tarvittaessa tarkasteltava yhteisön teknologiamarkkinoiden tai yhteismarkkinoiden kannalta.

- e) investointi ei pelkästään lisää kierrätettävien materiaalien kysyntää lisäämättä materiaalien keruuta.

Tuki-intensiteetti

- (128) Tuki-intensiteetti saa olla enintään 50 prosenttia tukikelpoisista investointikustannuksista.
- (129) Kun investointituen jätehuoltoon saajat ovat pk-yrityksiä, tuki-intensiteettiä voidaan korottaa 10 prosenttiyksikköä, kun on kyse keskisuurista yrityksistä, ja 20 prosenttiyksikköä, kun on kyse pienistä yrityksistä, kuten taulukossa esitetään:

	Jätehuoltoon sovellettava tuki-intensiteetti
Pienet yritykset	70 %
Keskisuuret yritykset	60 %
Suuret yritykset	50 %

Tukikelpoiset kustannukset

- (130) Tukikelpoiset kustannukset on rajattava tuensaajan kattamiin investointikustannuksiin, joita investoiminen jätehuoltoon edellyttää ja jotka ovat ylimääräisiä verrattuna vertailuinvestointiin, eli perinteiseen tuotantoon, joka ei sisällä kapasiteetiltaan vastaavaa jätehuoltoa. Tällaisesta vertailuinvestoinnista aiheutuvat kustannukset on vähennettävä tukikelpoisista kustannuksista.
- (131) Tukikelpoiset kustannukset on laskettava ottaen huomioon ylimääräiseen investointiin liittyvät tuotot ja kustannukset investoinnin pitoajan viiden ensimmäisen vuoden ajalta ⁽⁴⁷⁾, kuten 81, 82 ja 83 kohdassa vahvistetaan.

3.1.10. Tuki saastuneiden alueiden kunnostamiseen

- (132) Investointituki yrityksille, jotka korjaavat ympäristövahinkoja kunnostamalla saastuneita alueita, katsotaan EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaisesti ⁽⁴⁸⁾ yhteismarkkinoille soveltuvaksi edellyttäen, että sen tuloksena voidaan saavuttaa korkeampi ympäristönsuojelun taso. Kyseiset ympäristövahingot kattavat maaperän ja pinta- tai pohjaveden laatuun kohdistuneet vahingot.

Jos saastumisen aiheuttaja voidaan selvästi osoittaa, tämän on rahoitettava alueiden kunnostaminen aiheuttamisperiaatteen mukaisesti ilman valtiontukea. Tässä yhteydessä käsitteellä "saastumisen aiheuttaja" viitataan kussakin jäsenvaltiossa sovellettavan lainsäädännön nojalla vastuussa olevaan henkilöön tämän kuitenkaan rajoittamatta asiaa koskevien yhteisön sääntöjen antamista.

⁽⁴⁷⁾ Jos investoinnit liittyvät ainoastaan ympäristönsuojeluun eivätkä tuo muita taloudellisia etuja, tukikelpoisten kustannusten määrittämisessä ei tehdä lisävähennyksiä.

⁽⁴⁸⁾ Kunnostustyöt, joita viranomaiset suorittavat valtion hallinnassa olevilla maa-alueilla, eivät sinänsä kuulu perustamissopimuksen 87 artiklan soveltamisalaan. Valtiontukiongelmia voi kuitenkin ilmetä, jos maa-alueet myydään kunnostuksen jälkeen niiden markkina-arvon alittavaan hintaan. Tältä osin sovelletaan edelleen komission tiedonantoa julkisten viranomaisten tekemiin maa-alueita ja rakennuksia koskeviin kauppoihin sisältyvistä tuista (EYVL C 209, 10.7.1997, s. 3).

Jos saastumisen aiheuttajaa ei voida osoittaa tai saattaa vastuuseen kustannuksista, kunnostustöistä vastaava henkilö voi saada tukea.

Tuki-intensiteetti

- (133) Tuella saastuneiden alueiden kunnostamiseen voidaan kattaa enintään 100 prosentin osuus tukikelpoisista kustannuksista.

Tuen kokonaismäärä ei missään tapauksessa saa ylittää yritykselle aiheutuneita todellisia kustannuksia.

Tukikelpoiset kustannukset

- (134) Tukikelpoiset kustannukset lasketaan siten, että kunnostustöiden kustannuksista vähennetään maa-alueen arvonnousu. Kun saastuneita alueita kunnostetaan käyttökelpoiksi, tukikelpoisina investointeina otetaan huomioon kaikki kustannukset, joita yritykselle aiheutuu alueen kunnostamisesta, riippumatta siitä, voidaanko kyseiset kustannukset esittää sen taseessa käyttömaisuutena.

3.1.11. Tuki yritysten uudelleensijoittamiseen

- (135) Investointituki ympäristönsuojeluun liittyvistä syistä tapahtuvaan yritysten uudelleensijoittamiseen katsotaan EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaisesti yhteismarkkinoille soveltuvaksi edellyttäen, että seuraavat edellytykset täyttyvät:

- a) sijaintipaikan muutoksen on perustuttava ympäristönsuojeluun tai ennaltaehkäisemiseen liittyviin syihin ja siitä on määrättävä toimivaltaisen hallinto- tai oikeusviranomaisen päätöksellä tai siitä on sovittava yrityksen ja toimivaltaisen viranomaisen välillä;
- b) yrityksen on noudatettava tiukimpia uudella sijaintipaikallaan sovellettavia ympäristönormeja.

- (136) Tuensaaja voi olla:

- a) kaupunkialueelle tai luontotyyppien sekä luonnonvaraisten eläimistön ja kasviston suojelusta 21 päivänä toukokuuta 1992 annetun neuvoston direktiivin 92/43/EY ⁽⁴⁹⁾ nojalla nimetyille erityisten suojelutoimien alueelle sijoittautunut yritys, joka harjoittaa laillisesti (toisin sanoen noudattaa kaikkia lakisääteisiä vaatimuksia, myös kaikkia siihen sovellettavia ympäristönormeja) huomattavan saastuttavaa toimintaa ja joka joutuu sijaintipaikkansa vuoksi muuttamaan toimipaikastaan sopivammalle alueelle; tai

⁽⁴⁹⁾ EYVL L 206, 22.7.1992, s. 7, direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna direktiivillä 2006/105/EY (EUVL L 363, 20.12.2006, s. 368).

- b) Seveso II -direktiivin soveltamisalaan kuuluva tuotantolaitos tai laitos.

Tuki-intensiteetti

- (137) Tuki-intensiteetti saa olla enintään 50 prosenttia tukikelpoisista investointikustannuksista. Tuki-intensiteettiä voidaan korottaa 10 prosenttiyksikköä, kun on kyse keskiuurista yrityksistä, ja 20 prosenttiyksikköä, kun on kyse pienistä yrityksistä, kuten taulukossa esitetään:

	Uudelleensijoittamiseen sovellettava tukintensiteetti
Pienet yritykset	70 %
Keskisuuret yritykset	60 %
Suuret yritykset	50 %

Tukikelpoiset kustannukset

- (138) Määrittääkseen tukikelpoisten kustannusten määrän tuen uudelleensijoittamiseen osalta komissio ottaa huomioon erityisesti:

- a) Seuraavat tuotot:
- entisen tuotantolaitoksen tai maa-alueen myynnistä tai vuokrauksesta saatavat tuotot;
  - pakkolunastuksesta maksetut korvaukset;
  - muu toimitilojen siirtämiseen liittyvä hyöty, erityisesti hyöty, joka saadaan kun toimitilojen siirron yhteydessä parannetaan käytössä olevaa teknologiaa, ja laitoksen tehokkaammasta hyödyntämisestä saatava kirjanpidollinen arvonnousu;
  - mahdolliseen kapasiteetin kasvuun liittyvät investoinnit.

- b) Seuraavat kustannukset:

- maa-alueen ostoon tai kapasiteetiltaan entistä tuotantolaitosta vastaavan uuden tuotantolaitoksen rakentamiseen tai ostamiseen liittyvät kustannukset;
- mahdolliset seuraamukset, joita yritykselle määrätään maa-alueen tai rakennusten vuokrasopimuksen irtisanomisen vuoksi, jos sijaintipaikan muutoksesta tehty hallinto- tai oikeusviranomaisen päätös johtaa kyseisen sopimuksen irtisanomiseen ennen sen voimassaolon päättymistä.

3.1.12. Päästökauppajärjestelmiin kuuluva tuki

- (139) Päästökauppajärjestelmiin saattaa kuulua valtiontukea eri tavoin, esimerkiksi silloin, kun luvat ja oikeudet myönnetään markkina-arvon alittavaan hintaan ja myöntäjät ovat jäsenvaltioita.

- (140) Päästöoikeusjärjestelmiä koskeva valtiontuki voidaan todeta EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaisesti yhteismarkkinoille soveltuvaksi tueksi edellyttäen, että tämän kohdan a–d alakohdassa ja 141 kohdassa vahvistetut edellytykset täyttyvät. Poikkeuksellisesti ⁽⁵⁰⁾ 141 kohtaa ei sovelleta 31 päivänä joulukuuta 2012 päättyvällä päästökauppajaksolla kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kaupan järjestelmän toteuttamisesta yhteisössä ja neuvoston direktiivin 96/61/EY muuttamisesta 13 päivänä lokakuuta 2003 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/87/EY ⁽⁵¹⁾ mukaisiin päästökauppajärjestelmiin, jäljempänä "EU:n päästökauppajärjestelmä":

- päästöoikeusjärjestelmät on laadittava siten, että niiden perusteella saavutettavat ympäristötavoitteet ovat korkeammat kuin kyseisten yritysten kannalta pakottavien yhteisön normien perusteella saavutettaviksi tarkoitetut ympäristötavoitteet;
- päästöoikeuksien jaon on tapahduttava avoimella tavalla ja perustuttava objektiivisiin perusteisiin ja mahdollisimman laadukkaisiin tietolähteisiin. Kullekin yritykselle markkina-arvon alittavaan hintaan jaettavien kaupattavien lupien tai oikeuksien kokonaisuus ei saa ylittää sen odotettavissa olevia tarpeita niiden arvioiden mukaan, jotka koskevat tilannetta ilman kauppajärjestelmää;
- jakomenetelmät eivät saa suosia tiettyjä yrityksiä tai tiettyjä aloja, jollei se ole perusteltua järjestelmän ympäristönsuojelua koskevan sisäisen logiikan perusteella tai jos johdonmukaisuus muun ympäristöpolitiikan kanssa edellyttää kyseisenkaltaisia sääntöjä;
- erityisesti uudet tulokkaat eivät saa periaatteessa saada lupia tai oikeuksia suotuisemmin ehdoin kuin samoilla markkinoilla toimivat nykyiset yritykset. Nykyisille laitoksille myönnettävien lupien suurempi määrä uusiin tulokkaisiin verrattuna ei saisi johtaa kohtuuttomiin markkinoille tulon esteisiin.

- (141) Komissio arvioi päästökauppajärjestelmään sisältyvän valtiontuen välttämättömyyttä ja oikeasuhteisuutta seuraavien kriteerien perusteella:

- tuensajat on valittava objektiivisten ja avointen kriteerien perusteella ja tukea on periaatteessa myönnettävä samalla tavoin kaikille samalla toimialalla/samoilla merkityksellisillä markkinoilla toimiville kilpailijoille, jos ne ovat samanlaisessa tilanteessa;
- kaikkien päästöoikeuksien huutokauppaamisen on johdettava tuotantokustannusten merkittävään nousuun kunkin toimialan tai yksittäisten tuensajien luokan osalta;

⁽⁵⁰⁾ Komissio on arvioinut EU:n päästökauppajärjestelmän alaisiin kansallisiin jakosuunnitelmiin 31 päivänä joulukuuta 2012 päättyvällä päästökauppajaksolla sisältyvää valtiontukea 140 kohdassa vahvistettujen kriteerien perusteella.

⁽⁵¹⁾ EUVL L 275, 25.10.2003, s. 32, direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna direktiivillä 2004/101/EY (EUVL L 338, 13.11.2004, s. 18).

- c) tuotantokustannusten merkittävää nousua ei ole mahdollista siirtää asiakkaille ilman myynnin merkittävää pientymistä sen seurauksena. Tämä analyysi voidaan suorittaa muun muassa tuotteen hintajoustoa kyseessä olevalla toimialalla koskevien arvioiden perusteella. Nämä arviot koskevat merkityksellisiä maantieteellisiä markkinoita. Sen arvioimiseksi, eikö päästökauppajärjestelmän aiheuttamaa kustannusten nousua ole mahdollista siirtää asiakkaille, voidaan käyttää arvioita menetetyistä myynnistä ja sen vaikutuksesta yrityksen kannattavuuteen;
- d) toimialalla toimivien yksittäisten yritysten ei ole mahdollista pienentää päästötasoja siten, että todistusten hinta olisi siedettävä. Se, että kulutusta ei voida alentaa, voidaan osoittaa esittämällä Euroopan talousalueen parhaalla tekniikalla saavutetut päästötasot ja käyttämällä niitä vertailuarvona. Kaikki yritykset, jotka pääsevät parhaaseen tekniikkaan, voivat saada enintään sen määrän päästöoikeuksia, joka vastaa päästökauppajärjestelmän parasta tekniikkaa käytettäessä aiheuttamaa kustannusten nousua, jota ei voida siirtää asiakkaille. Kaikki yritykset, joiden ympäristövaikutukset ovat heikommat, saavat päästöoikeuksia vähemmän suhteessa ympäristövaikutuksiin.

3.2. Tuen kannustava vaikutus ja välttämättömyys

- (142) Valtiontuella on oltava kannustava vaikutus. Valtiontuen ympäristönsuojeluun on johdettava siihen, että tuensaaja muuttaa käyttäytymistään siten, että ympäristönsuojelun taso paranee.
- (143) Komissio katsoo, että tuella ei ole kannustavaa vaikutusta tuensaajaan niissä tapauksissa, joissa hanke on aloitettu jo ennen kuin tuensaaja on jättänyt tukihakemuksen kansallisille viranomaisille.
- (144) Jos tuettua hanketta ei ole aloitettu ennen tukihakemuksen jättämistä, kaikkien pk-yritykselle myönnettyjen tukimuotojen otaksutaan automaattisesti täyttävän kannustavaa vaikutusta koskevan edellytyksen, lukuun ottamatta tapauksia, joissa tukea on arvioitava 5 luvun yksityiskohtaisen arvioinnin mukaisesti.
- (145) Kaikkien muiden tuettujen hankkeiden osalta komissio edellyttää ilmoituksen tekvän jäsenvaltion esittävän näyttöä hankkeen kannustavasta vaikutuksesta.
- (146) Kannustavan vaikutuksen osoittamiseksi kyseisen jäsenvaltion on todistettava, että ilman tukea, toisin sanoen vaihtoehtoisessa tilanteessa, ei olisi päädytty valitsemaan ympäristöystävällisempää vaihtoehtoa. Tätä varten jäsenvaltion on toimitettava tietoja, jotka osoittavat, että:
- a) vaihtoehtoinen tilanne on uskottava;

- b) tukikelpoiset kustannukset on laskettu 81, 82 ja 83 kohdassa vahvistetun menetelmän mukaisesti; ja
- c) investointi ei olisi riittävän kannattava ilman tukea, kun otetaan asianmukaisella tavalla huomioon investoinnista ilman tukea saatavat hyödyt, mukaan lukien niiden kaupattavien lupien arvo, joita kyseinen yritys voisi saada ympäristöystävällisen investoinnin jälkeen.

3.3. Tuen soveltuvuus yhteismarkkinoille EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan b alakohdan nojalla

- (147) Sellaisten Euroopan yhteistä etua koskevien tärkeiden hankkeiden edistämiseen, joissa ympäristökysymykset ovat etusijalla, myönnettävä tuki voidaan katsoa yhteismarkkinoille soveltuvaksi EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan b alakohdan mukaisesti edellyttäen, että seuraavat edellytykset täyttyvät:
- a) ehdotettu tuki koskee tiettyä hanketta, jonka toteuttamishdot, kuten osallistujat, tavoitteet, vaikutukset ja keinot näiden tavoitteiden ja vaikutusten saavuttamiseksi, on määriteltävä selkeästi. Komissio voi myös katsoa useamman hankkeen muodostaman kokonaisuuden yhdeksi hankkeeksi;
- b) hankkeen on oltava Euroopan yhteisen edun mukainen. Sen on edistettävä konkreettisella, esimerkillisellä ja havaittavissa olevalla tavalla yhteisön etua ympäristönsuojelun alalla. Se voi muun muassa olla Euroopan unionin ympäristöstrategian kannalta hyvin tärkeässä asemassa. Hankkeella tavoiteltu etu ei saa rajoittua hankkeen toteuttavaan jäsenvaltioon tai sen toteuttaviin jäsenvaltioihin, vaan sen on ulotuttava koko yhteisöön. Hankkeen on vaikutettava olennaisesti yhteisön tavoitteiden saavuttamiseen. Se, että hankkeen toteuttavat eri jäsenvaltioissa sijaitsevat yritykset, ei riitä;
- c) tuki on tarpeellista ja kannustaa toteuttamaan hankkeen, jonka on oltava erittäin riskialtis;
- d) hankkeella on suuri merkitys laajuutensa ansiosta. Sen on oltava kooltaan huomattavan suuri ja tuotettava huomattavia ympäristövaikutuksia.
- (148) Jotta komissio voisi arvioida tällaiset hankkeet asianmukaisesti, Euroopan yhteinen etu on osoitettava käytännössä. On esimerkiksi osoitettava, että hanke edistää merkittävästi yhteisön ympäristötavoitteiden saavuttamista.
- (149) Komissio suhtautuu ilmoitettuihin hankkeisiin myönteisemmin, jos tuensaajan oma osuus hankkeesta on merkittävä. Samoin komissio suhtautuu myönteisemmin ilmoitettuihin hankkeisiin, joihin osallistuu yrityksiä erittäin monesta jäsenvaltiosta.

(150) Kun tuen katsotaan soveltuvan yhteismarkkinoille EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan b alakohdan mukaisesti, komissio voi hyväksyä tuen, jonka intensiteetti ylittää muut näissä suuntaviivoissa sallitut tuki-intensiteetit.

4. YMPÄRISTÖVEROJEN ALENNUKSENA TAI YMPÄRISTÖVEROISTA VAPAUTUKSENA MYÖNNETTÄVÄ TUKE

(151) Tuki, jota myönnetään alennuksina tai vapautuksina ympäristöveroista, katsotaan EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdassa tarkoitettulla tavalla yhteismarkkinoille soveltuvaksi edellyttäen, että se vaikuttaa ainakin välillisesti ympäristönsuojelun tason parantamiseen ja jos veronalennukset ja verovapautukset eivät haittaa asetetun yleisen tavoitteen saavuttamista.

(152) Jotta erityisesti direktiivillä 2003/96/EY yhdenmukaistettujen verojen alentaminen tai niistä myönnettävät vapautukset voidaan hyväksyä EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan nojalla, niiden on noudatettava sovellettavaa yhteisön lainsäädäntöä ja erityisesti siinä säädettyjä rajoituksia ja edellytyksiä.

(153) Yhdenmukaistetuista ympäristöveroista myönnettävien veronalennusten ja verovapautusten muodossa myönnettävä valtiontuki on EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdassa tarkoitettulla tavalla yhteismarkkinoille soveltuvaa 10 vuoden ajan, jos tuensaajat maksavat vähintään sovellettavassa direktiivissä säädetyn yhteisön vähimmäisveron ⁽⁵²⁾.

(154) Tuki, jota myönnetään muina ympäristöverojen alennuksina tai niistä vapautuksina kuin 153 kohdassa tarkoitettujen veronalennukset ja verovapautukset ⁽⁵³⁾, katsotaan EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaisesti yhteismarkkinoille soveltuvaksi 10 vuoden ajan, jos 155–159 kohdassa vahvistetut edellytykset täyttyvät.

(155) Arvioidessaan vero-ohjelmia, joihin sisältyy veronalennusten tai verovapautusten muodossa myönnettävää valtiontukea, komissio arvioi erityisesti tuen välttämättömyyttä ja oikeasuhteisuutta sekä sen vaikutuksia kyseessä olevilla toimialoilla.

(156) Komissio tukeutuu tässä arvioinnissa jäsenvaltioiden toimittamiin tietoihin. Tiedoissa olisi ilmoitettava yhtäältä verovapautusten/veronalennusten piiriin kuuluvat toimialat tai tuensaajaluokat sekä toisaalta suurimpien tuensaajien tilanne kullakin toimialalla ja kuinka verotus voi osaltaan vaikuttaa ympäristönsuojeluun. Vapautuksen piiriin kuuluvat toimialat olisi kuvailtava hyvin ja kunkin toimialan suurimmista tuensaajista olisi toimitettava luettelo (erityisesti liikevaihdon, markkinaosuuksien ja veropohjan suuruuden perusteella). Kunkin toimialan osalta olisi toimitettava tietoja parhaista tekniikoista Euroopan talousalueella niiden ympäristöhaittojen pienentämiseksi, joihin vero kohdistuu.

⁽⁵²⁾ Ks. 70 kohdan 15 alakohta.

⁽⁵³⁾ Esimerkiksi veronalennukset tai verovapautukset, jotka eivät kuulu yhteisön lainsäädännön soveltamisalaan tai jotka ovat yhteisön vähimmäisveroa pienempiä.

(157) Lisäksi ympäristöverojen alennuksina ja niistä vapautuksina myönnettävän tuen on oltava välttämätöntä ja oikeasuhteista.

(158) Komissio katsoo tuen olevan välttämätöntä, jos seuraavat kumulatiiviset edellytykset täyttyvät:

a) tuensaajat on valittava objektiivisten ja avointen kriteerien perusteella ja tukea on periaatteessa myönnettävä samalla tavoin kaikille samalla toimialalla/samoilla merkityksellisillä markkinoilla ⁽⁵⁴⁾ toimiville kilpailijoille, jos ne ovat samanlaisessa tilanteessa;

b) ympäristöveron on ilman alennusta johdettava tuotantokustannusten merkittävään nousuun kunkin toimialan tai yksittäisten tuensaajien luokan osalta ⁽⁵⁵⁾;

c) tuotantokustannusten merkittävää nousua ei ole mahdollista siirtää asiakkaille ilman myynnin merkittävää pienentymistä sen seurauksena. Tältä osin jäsenvaltiot voivat toimittaa arvioita muun muassa tuotteen hintajoustosta kyseessä olevalla toimialalla merkityksellisillä maantieteellisillä markkinoilla ⁽⁵⁶⁾ sekä arvioita kyseessä olevalla toimialalla toimivien/kyseessä olevaan luokkaan kuuluvien yritysten menettämistä myynnistä ja/tai niiden tuottojen vähentymisestä.

(159) Komissio katsoo tuen olevan oikeasuhteista, jos yksi seuraavista edellytyksistä täyttyy:

a) ohjelmassa vahvistetaan kriteerit, jotka varmistavat, että kukin yksittäinen tuensaaja maksaa kansallisesta verosta osuuden, joka vastaa suurin piirtein kunkin yksittäisen tuensaajan ympäristövaikutusta verrattuna Euroopan talousalueen parhaan tekniikan vaikutukseen. Tukiohjelman perusteella yritys, joka pääsee parhaaseen tekniikkaan, voi saada enintään veronalennuksen, joka vastaa suuruudeltaan parasta tekniikkaa käytettäessä aiheutuvaa kustannusten nousua, jota ei voida siirtää asiakkaille. Yritys, jonka ympäristövaikutukset ovat heikommat, saa pienemmän alennuksen suhteessa sen ympäristövaikutuksiin;

b) tuensaajat maksavat vähintään 20 prosenttia kansallisesta verosta, jollei alhaisempaa veroastetta voida perustella kilpailun vääristymisen vähyydellä;

⁽⁵⁴⁾ Kuten määritellään komission tiedonannossa merkityksellisten markkinoiden määritelmästä yhteisön kilpailuoikeuden kannalta (EYVL C 372, 9.12.1997, s. 5).

⁽⁵⁵⁾ Energiatuotteiden ja sähkön osalta direktiivin 2003/96/EY 17 artiklan 1 kohdan a alakohdassa määriteltyjen ”energiaintensiivisten yritysten” katsotaan täyttävän tämän kriteerin niin kauan kuin mainittu säännös on voimassa.

⁽⁵⁶⁾ Kuten määritellään komission tiedonannossa merkityksellisten markkinoiden määritelmästä yhteisön kilpailuoikeuden kannalta.

- c) veronalennusten tai verovapautusten myöntämisen ehtona on, että jäsenvaltio ja tuensaajayritykset tai tukea saavat yritysten yhteenliittymät tekevät sopimuksia, joilla yritykset tai yritysten yhteenliittymät sitoutuvat saavuttamaan ympäristönsuojelutavoitteet, joilla on sama vaikutus kuin a tai b alakohdan taikka yhteisön vähimmäisveron soveltamisella. Tällaiset sopimukset tai sitoumukset voivat liittyä muun muassa energiankulutuksen vähentämiseen, päästöjen vähentämiseen tai muuhun ympäristönsuojeluun liittyvään toimenpiteeseen ja niiden on täytettävä seuraavat edellytykset:
- i) kunkin jäsenvaltion on neuvoteltava sopimusten sisältö ja erityisesti määritettävä tavoitteet ja asetettava määrääjat tavoitteiden saavuttamiselle;
  - ii) jäsenvaltioiden on huolehdittava näissä sopimuksissa annettujen sitoumusten riippumattomuus⁽⁵⁷⁾ ja oikea-aikaisesta seurannasta;
  - iii) sopimuksia on tarkistettava säännöllisesti teknologisen ja muun kehityksen mukaan, ja niissä on määrättävä tehokkaista seuraamusjärjestelyistä, joita sovelletaan, jos sitoumuksia ei noudateta.
5. **YKSITYISKOHTAISESTI ARVIOITAVAN TUEN SOVELTUVUUS YHTEISMARKKINOILLE**

5.1. Yksityiskohtaisesti arvioitavat toimenpiteet

- (160) Jotta komissio voi laatia yksityiskohtaisemman arvioinnin hyväksytyistä tukiohjelmista mahdollisesti myönnettyistä huomattavista tukimääristä ja päättää, soveltuuko arvioinnin kohteena oleva tuki yhteismarkkinoille, jäsenvaltioiden on ilmoitettava sille ennakoon hyväksytystä tukiohjelmasta tai tapauskohtaisesti myönnettyistä yksittäisistä investointi- tai toimintatuista, jos tuki täyttää seuraavat edellytykset⁽⁵⁸⁾:
- a) **ryhmäpoikkeusasetuksen soveltamisalaan kuuluvat toimenpiteet:** kaikki tuet, joista on ryhmäpoikkeusasetuksen mukaan ilmoitettava komissiolle erikseen;
  - b) **näiden suuntaviivojen soveltamisalaan kuuluvat yksittäiset toimenpiteet**⁽⁵⁹⁾: kaikki seuraavat tapaukset:
    - i) *investointituki:* kun tuen määrä on yli 7,5 miljoonaa euroa yritystä kohden (vaikka tuki sisältyisi-kin hyväksytyyn tukiohjelmaan);
    - ii) *energiansäästöön myönnettävä toimintatuki:* kun tuen määrä on yli 5 miljoonaa euroa yritystä kohden viiden vuoden aikana;
    - iii) *uusiutuvan sähköenergian tuotantoon ja/tai uusiutuvan lämpöenergian yhteistuotantoon myönnettävä toimintatuki:* kun tuki myönnetään uusiutuvaa sähköenergiaa tuottaville laitoksille, joiden uusiutuvan sähköenergian tuotantokapasiteetti on toimintatuen ansiosta yli 125 MW;
    - iv) *biopolttoaineiden tuotantoon myönnettävä toimintatuki:* kun tuki myönnetään biopolttoaineen tuotantolaitokselle, jonka vuosituotanto on toimintatuen ansiosta yli 150 000 tonnia;
    - v) *yhteistuotantoon myönnettävä toimintatuki:* kun tuki myönnetään yhteistuotantolaitokselle, jonka sähköntuotantokapasiteetti on toimintatuen ansiosta yli 200 MW. Lämmön yhteistuotantoon myönnettävää tukea koskeva ilmoitus arvioidaan kyseisen tuotantolaitoksen sähköntuotantokapasiteetin perusteella.
- (161) Jäsenvaltiot voivat myöntää uusiutuvaa energiaa tuottaville uusille laitoksille toimintatukea, joka lasketaan vältettyjen ulkoisten kustannusten perusteella. Kun tätä menetelmää käytetään tuen määrän määrittämiseen, toimenpiteestä on ilmoitettava ja se arvioidaan yksityiskohtaisesti riippumatta 160 kohdan b alakohdan iii luetelmakohdan kynnyksarvoista. Vältetyillä ulkoisilla kustannuksilla tarkoitetaan yhteiskunnalle aiheutuvien ylimääräisten ympäristöhaittojen rahallista arvoa, jos sama energiamäärä tuotettaisiin perinteisiä energiamuotoja käyttävässä tuotantolaitoksessa. Kustannukset lasketaan vähentämällä toisistaan ne aiheutuneet ulkoiset kustannukset, joita uusiutuvia energialähteitä käyttävät tuottajat eivät maksa, ja ne aiheutuneet ulkoiset kustannukset, joita uusiutumattomia energialähteitä käyttävät tuottajat eivät maksa. Jäsenvaltion on käytettävä näissä laskelmissa komission kelpuuttamaa kansainvälisesti tunnustettua laskentamenetelmää. Jäsenvaltion on toimitettava muun muassa perusteltu ja määrällinen vertaileva kustannusanalyysi sekä arvio kilpailevien energiantuottajien ulkoisista kustannuksista, jotta voidaan osoittaa, että tuella todellakin kompensoidaan vältettäviä ulkoisia kustannuksia.
- (162) Energiantuottajien on kuitenkin investoitava uusiutuvien energialähteiden käytön edistämiseen myönnettävää toimintatukea koskevaa vaihtoehtoa 1 (vrt. 109 kohta) soveltamalla saadun tuen määrän ylittävä osa tuesta uusiutuvien energialähteiden alalle 3.1.6.1 jakson mukaisesti.

⁽⁵⁷⁾ Tältä osin ei ole merkitystä sillä, vastaako seurannasta julkinen vai yksityinen elin.

⁽⁵⁸⁾ Tämä pitää paikkansa siitä huolimatta, hyötykö yksittäinen tuensaaja samanaikaisesti verovapautuksesta tai veronalennuksesta, jota arvioidaan 4 luvun mukaisesti.

⁽⁵⁹⁾ Verovapautukset ja ympäristöverojen alennukset, jotka kuuluvat näiden suuntaviivojen 4 luvun soveltamisalaan, eivät kuulu yksityiskohtaisen arvioinnin piiriin. Verotuen muodossa 3 luvun mukaisesti myönnettyä tukea arvioidaan kuitenkin yksityiskohtaisesti, jos tässä kohdassa vahvistetut kynnyksarvot ylittävät.

(163) Komissio pyrkii parhaansa mukaan saamaan selvityksen valmiiksi mahdollisimman nopeasti edellyttäen, että jäsenvaltiot tekevät sen kanssa täysipainoista yhteistyötä ja toimittavat ajoissa kaikki tarvittavat tiedot. Jäsenvaltioita pyydetään toimittamaan kaikki tiedot, joiden ne katsovat vaikuttavan asian käsittelyyn. Jäsenvaltiot voivat tukeutua erityisesti aiemmista valtiontukiohjelmista tai -toimenpiteistä laadittuihin arviointeihin, tuen myöntävän viranomaisen toteuttamiin vaikutustenarviointeihin ja muihin ympäristönsuojeluun liittyviin tutkimuksiin.

(164) Yksityiskohtainen arviointi perustuu oikeasuhteisuuden eli siinä otetaan huomioon tuen potentiaalinen kilpailua vääristävä vaikutus. Yksityiskohtaisen arvioinnin laatiminen ei sen vuoksi välttämättä tarkoita, että muodollisen tutkintamenettelyn on oltava käynnissä. Se voi kuitenkin olla tarpeen joidenkin tukitoimenpiteiden osalta.

5.2. Yksittäisten tapausten taloudellisessa arvioinnissa käytettävät kriteerit

(165) Yksityiskohtainen arviointi laaditaan 3 luvussa mainittujen kriteerien lisäksi 5.2.1 ja 5.2.2 jaksossa määritettyjen myönteisten ja kielteisten seikkojen perusteella. Vahvistettuja tuki-intensiteettejä ei missään tapauksessa saa ylittää. Lisäksi yksityiskohtainen arviointi suoritetaan erityisten myönteisten ja kielteisten seikkojen perusteella niiden ollessa merkityksellisiä tukimuodon kannalta.

5.2.1. Tuen myönteiset vaikutukset

(166) Yritysten kannustaminen ympäristönsuojelutoimintaan, jota ne eivät muuten harjoittaisi, on tärkein myönteinen tekijä arvioitaessa tuen soveltuvuutta yhteismarkkinoille.

5.2.1.1. Markkinahäiriön olemassaolo

(167) Komissio ei yleensä kyseenalaista sitä, liittyykö ympäristön kannalta haitallisiin toimintamuotoihin tai tiettyjen hyödykkeiden käyttöön kielteisiä ulkoisvaikutuksia. Komissio kuitenkin tarkistaa, onko valtiontuki kohdistettu tähän markkinahäiriöön siten, että sillä on huomattava vaikutus ympäristönsuojeluun. Komissio kiinnittää huomiota erityisesti siihen, millä tavoin toimenpiteen voidaan odottaa edistävän ympäristönsuojelua (mitattavissa oleva vaikutus) ja kuinka korkea ympäristönsuojelun taso tavoitellaan, kun vertailukohteina käytetään yhteisön voimassa olevien normien mukaista tasoa ja/tai muiden jäsenvaltioiden normien mukaista tasoa.

(168) Komissio tarkastelee myös näkökohtia, joiden perusteella tuen myöntäminen yritysten mukautumiseen yhteisön normeja tiukempiin kansallisiin normeihin saattaa olla perusteltua. Komissio ottaa huomioon erityisesti tuensaajan pääasiallisten kilpailijoiden luonteen, tyyppin ja sijainnin, kustannukset, joita tuensaajalle aiheutuu kansallisen normin (päästökauppajärjestelmien) täytäntöönpanon vuoksi, jos tukea ei myönnetä, ja vastaavat kustannukset, joita tuensaajan pääasiallisille kilpailijoille aiheutuu kyseisten normien soveltamisen johdosta.

5.2.1.2. Tarkoituksenmukainen väline

(169) Se, onko valtiontuki tarkoituksenmukainen väline ympäristönsuojelutavoitteen saavuttamiseksi, otetaan huomioon, sillä samoihin tuloksiin saatetaan päästä muilla, kilpailua vähemmän vääristävillä välineillä ja valtiontuki saattaa olla ristiriidassa aiheuttamisperiaatteen kanssa.

(170) Arvioidessaan toimenpiteen soveltuvuutta yhteismarkkinoille komissio ottaa huomioon erityisesti vaikutustenarvioinnin, jonka jäsenvaltio on mahdollisesti laatinut ehdotetusta toimenpiteestä, mukaan lukien jäsenvaltion näkemykset muiden toimintavaihtoehtojen kuin valtiontuen käytöstä, sekä todisteet, joilla voidaan osoittaa, että toimenpide noudattaa aiheuttamisperiaatetta.

5.2.1.3. Tuen kannustava vaikutus ja välttämättömyys

(171) Kun valtiontukea myönnetään ympäristötarkoituksiin, sillä on aina oltava kannustava vaikutus, mikä tarkoittaa sitä, että tuensaajan on sen johdosta muutettava käyttäytymistään siten, että ympäristönsuojelun taso paranee. Tuen ei voida katsoa olevan välttämätöntä pelkästään sillä perusteella, että se parantaa ympäristönsuojelun tasoa. Uusista investoinneista tai tuotantomenetelmistä saatava hyöty ei yleensä rajoitu niiden ympäristövaikutuksiin.

(172) Komissio ottaa analyysissään huomioon 3 luvun mukaisesti laaditun ylimääräisiä kustannuksia koskevan laskelman lisäksi myös seuraavat seikat:

a) **vaihtoehtoinen tilanne:** on esitettävä todisteita niistä erityistoimista, joita yritys ei olisi toteuttanut ilman tukea, esimerkiksi uusi investointi, ympäristöystävällisempi tuotantoprosessi ja/tai ympäristöystävällisempi uusi tuote;

b) **käyttötymisen muuttamiseen liittyvä odotettu ympäristövaikutus:** ainakin yhden seuraavista teki-joistä on toteuduttava:

i) **ympäristönsuojelun tason parantuminen:** toiminnalla voidaan vähentää tiettyntyyppistä pilaantumista, jota ei olisi kyetty vähentämään ilman tukea;

ii) **tulevien normien täytäntöönpanon nopeutuminen:** pilaantumisen vähentäminen kyetään tuen ansiosta aloittamaan aikaisemmin kuin ilman tukea;

c) **tuotantoon liittyvä hyöty:** jos investoinnista saadaan muita etuja esimerkiksi kapasiteetin ja tuottavuuden kasvun, kustannusten alenemisen tai laadun paranemisen muodossa, kannustava vaikutus on yleensä vähäisempi. Näin on erityisesti silloin, kun investoinnin pitoajalta saatava hyöty on merkittävä, mahdollisesti siinä määrin, että ylimääräiset ympäristökustannukset pystytään kattamaan jopa ilman tukea;

- d) **markkinaolosuhteet:** joillakin markkinoilla, erityisesti seurauksena tuoteimagosta ja tuotantomenetelmien käytön ilmoittamisesta tuotteen pakkausmerkinnöissä, voi olla kilpailupainetta ympäristönsuojelun korkean tason säilyttämiseksi. Jos voidaan osoittaa, että tuki johtaa markkinoiden tavanomaista käyttäytymistä korkeampaan ympäristönsuojelun tasoon, on todennäköisempää, että tuella on kannustava vaikutus;
- e) **tulevaisuudessa mahdollisesti asetettavat pakottavat normit:** jos yhteisön tasolla käydään neuvotteluita uusista tai tiukemmista pakottavista normeista, joihin toiminta pyrittäisiin mukauttamaan kyseisen toimenpiteen avulla, tuen kannustava vaikutus on yleensä vähäisempi;
- f) **riskitaso:** jos investointiin liittyy erityinen riski siitä, että siitä saatava tuotto voi jäädä odotettua pienemmäksi, tuen kannustava vaikutus on yleensä suurempi;
- g) **kannattavuustaso:** jos toimen kannattavuus jää miinukselle jaksolla, jonka aikana investoinnista tehdään täydet poistot tai toimintatuki on tarkoitus pitää voimassa, ja kun otetaan huomioon tässä kohdassa kuvaillut edut ja riskit, tuella on yleensä kannustava vaikutus.
- (173) Kun yritys mukautuu kansalliseen normiin, joka ylittää yhteisön normit tai on annettu yhteisön normien puuttuessa, komissio tarkistaa, että tuensaaaja olisi kärsinyt kustannusten nousun aiheuttamasta huomattavasta haitasta eikä olisi kyennyt kattamaan kansallisten normien välittömästi täytäntöönpanosta aiheutuvia kustannuksia.

5.2.1.4. Tuen oikeasuhteisuus

- (174) Jäsenvaltion olisi esitettävä todisteita siitä, että tuki on välttämätöntä, että sen määrä on rajattu välttämättömään ja että tuensaaajien valinnassa huolehditaan siitä, että tuki on oikeassa suhteessa sille asetettuihin tavoitteisiin. Komissio kiinnittää analyysissään huomiota seuraaviin tekijöihin:
- a) **tukikelpoisten kustannusten tarkka laskeminen:** on osoitettava, että tukikelpoiset kustannukset on todella rajattu ylimääraisiin kustannuksiin, jotka ovat välttämättömiä ympäristönsuojelun tason saavuttamiseksi;
- b) **valintamenettely:** valintamenettelyn olisi oltava syrjimätön, läpinäkyvä ja avoin. Lisäksi olisi huolehdittava siitä, että sen ulkopuolelle ei jätetä perusteettomasti kilpailevia yrityksiä, jotka saattavat toteuttaa samoihin ympäristötavoitteisiin suunnattuja hankkeita. Valintamenettelyssä olisi valittava tuensaaaja, jotka kykenevät saavuttamaan kyseisen ympäristötavoitteen mahdollisimman pienellä tukimäärällä tai mahdollisimman kustannustehokkaalla tavalla;
- c) **tuen rajaaminen välttämättömään:** on osoitettava, että tuen määrä ei ylitä odotettavissa olevaa kannattavuuden alenemista, mukaan lukien tavanomainen tuotto jaksolla, jonka aikana investoinnista tehdään täydet poistot.

5.2.2. Kilpailun ja kaupan vääristymisen analysointi

- (175) Arvioidessaan tukitoimenpiteen kielteisiä vaikutuksia komissio keskittyy kilpailun vääristymistä koskevassa analyysissään siihen, mikä todennäköinen vaikutus ympäristönsuojeluun myönnettävällä tuella on yritysten väliseen kilpailuun kyseisillä tuotemarkkinoilla ⁽⁶⁰⁾.
- (176) Jos tuki on oikeasuhteista, toisin sanoen jos ylimääraisten investointi- tai toimintakustannusten laskennassa otetaan huomioon kaikki yritykselle koituvat edut, tuen kielteiset vaikutukset jäävät todennäköisesti vähäisiksi. Kuten 1.3.6 jaksossa todetaan, vaikka tuki olisi tietylle yritykselle välttämätöntä ja oikeasuhteista ympäristönsuojelun parantamiseksi, tuki voi johtaa tuensaaajan käyttäytymisen muuttumiseen tavalla, joka vääristää kilpailua. Voittoa tavoitteleva yritys parantaa ympäristönsuojelua pakollisia vaatimuksia korkeammalle tasolle yleensä ainoastaan siinä tapauksessa, että se katsoo saavansa siitä jossain muodossa ainakin marginaalista hyötyä.
- (177) Komission arvioinnin lähtökohtana on se, millä todennäköisyydellä tuensaaaja pystyy lisäämään myyntiään tai säilyttämään sen entisellä tasolla tuen seurauksena. Komissio ottaa huomioon erityisesti seuraavat seikat:
- a) **yksikkökohtaisten tuotantokustannusten aleneminen tai korvaaminen:** jos uudet laitteet ⁽⁶¹⁾ johtavat yksikkökohtaisten tuotantokustannusten alenemiseen verrattuna tilanteeseen ilman tukea tai jos tuella korvataan osa toimintakustannuksista, on todennäköistä, että tuensaaajan myynti lisääntyy. Mitä suurempi tuotteen hintajousto on, sitä enemmän kilpailu vääristyy;
- b) **ympäristöystävällisempi tuotantoprosessi:** jos tuensaaajan tuotantoprosessi muuttuu ympäristöystävällisemmäksi ja jos on tavallista, että pakkausmerkintöjen tai imagon avulla erilaistetaan tuote kuluttajille ympäristönsuojelun tason perusteella, on todennäköistä, että tuensaaaja pystyy lisäämään myyntiään. Mitä enemmän kuluttajat suosivat ympäristöystävällisiä tuoteominaisuuksia, sitä enemmän kilpailu vääristyy;

⁽⁶⁰⁾ Tuen vaikutukset voivat ulottua moniin markkinoihin, sillä tuen vaikutukset eivät välttämättä rajoitu markkinoihin, joilla tuettavaa toimintaa harjoitetaan, vaan ne voivat ulottua muihin markkinoihin, jotka liittyvät kyseisiin markkinoihin sijaitsemalla niihin nähden tuotantoketjun alku- tai loppupäässä tai täydentämällä niitä, ja muihin markkinoihin, joilla tuensaaaja toimii jo nyt tai joille se mahdollisesti siirtyä lähitulevaisuudessa.

⁽⁶¹⁾ Ylimääraisten kustannusten laskennassa ei ehkä pystytä huomioimaan täysimääräisesti kaikkia toiminnan tuottoja, sillä tuottoja ei vähennetä investoinnin pitoajalta. Lisäksi tietyntyyppiset tuotot, esimerkiksi tuottavuuden parantumiseen ja suurempaan tuotantoon samalla kapasiteetilla liittyvät tuotot, voi olla vaikea ottaa huomioon.

- c) **uusi tuote:** jos tuensaaja kehittää uuden tai parempi-laatuisen tuotteen, se todennäköisesti lisää myyntiään ja mahdollisesti hyötyy ”edelläkävijän” asemastaan. Mitä enemmän kuluttajat suosivat ympäristöystävällisiä tuoteominaisuuksia, sitä enemmän kilpailu vääristyy.

5.2.2.1. Dynaamiset kannustimet/investointien syrjäyttäminen

- (178) Ympäristönsuojeluun myönnettävää valtiontukea voidaan käyttää strategisesti edistämään innovatiivisia ympäristöystävällisiä teknologioita tavoitteena antaa kotimaisille tuottajille edelläkävijän asemasta tuleva hyöty. Tämän seurauksena tuki voi vääristää dynaamisia kannustimia ja syrjäyttää investointeja tiettyyn teknologiaan muissa jäsenvaltioissa ja johtaa tämän teknologian keskittymiseen yhteen jäsenvaltioon. Tämä vaikutus on sitä suurempi mitä enemmän kilpailijat vähentävät innovointitoimiaan verrattuna vaihtoehtoiseen tilanteeseen ilman tukea.

- (179) Komissio kiinnittää analyysissään huomiota seuraaviin tekijöihin:

- a) **tuen määrä:** mitä suuremmasta tukimäärästä on kyse, sitä todennäköisempää on, että osa tuesta voidaan käyttää kilpailun vääristämiseen. Tämä pitää paikkansa erityisesti silloin, kun tukimäärä on suuri verrattuna tuensaajan yleisen toiminnan laajuuteen;
- b) **tuen toistuvuus:** jos yritys saa tukea toistuvasti, on todennäköisempää, että tuki vääristää dynaamisia kannustimia;
- c) **tuen kesto:** jos toimintatuki on pitkäkestoista, kilpailun vääristyminen on todennäköisempää;
- d) **tuen aleneminen asteittain:** jos toimintatuen määrä alenee ajan mittaan, yrityksellä on kannustin tehostaa toimintaansa. Tästä seuraa, että myös dynaamisten kannustinten vääristyminen vähenee ajan mittaan;
- e) **valmius noudattaa tulevaisuudessa annettavia normeja:** jos tuki antaa yritykselle valmiudet noudattaa uusia yhteisön normeja, jotka todennäköisesti annetaan lähitulevaisuudessa, tuettu investointi alentaa sellaisista investoinneista aiheutuvia kustannuksia, jotka yritys olisi joutunut joka tapauksessa tekemään;
- f) **sääntelynormien taso suhteessa ympäristötavoitteisiin:** mitä alhaisempi pakollisten vaatimusten taso on, sitä suurempi on riski siitä, että pakollisten vaatimusten ylittämiseen myönnettävä tuki ei ole välttämättömä ja se vähentää investointeja tai vääristää dynaamisia kannustimia;

- g) **ristiintukemisen riski:** kun yrityksen tuotevalikoima on laaja tai se käyttää saman tuotteen valmistuksessa sekä perinteistä että ympäristöystävällistä tuotantoprosessia, ristiintukemisen riski on suurempi;

- h) **teknologiariippumattomuus:** kun toimenpiteessä keskitytään vain yhteen teknologiaan, riski dynaamisten kannustinten vääristymisestä on suurempi;

- i) **kilpailevat innovaatiot:** kun ulkomaiset kilpailijat kehittävät kilpailevia teknologioita (innovaatiokilpailu) on todennäköisempää, että tuki vääristää dynaamisia kannustimia.

5.2.2.2. Tehottomien yritysten toiminnan jatkuminen

- (180) Ympäristönsuojeluun myönnettävä valtiontuki voi olla perusteltua, kun sitä käytetään siirtymäkauden järjestelynä siirryttäessä kohti ympäristöön kohdistuvien kielteisten ulkoisvaikutusten täysimääräistä asettamista aiheuttajensa vastuulle. Valtiontukea ei pitäisi käyttää tarpeettomasti sellaisten yritysten tukemiseen, jotka eivät kykene mukautumaan ympäristöystävällisempiin normeihin ja teknologioihin tehottomuutensa vuoksi. Komissio kiinnittää analyysissään huomiota seuraaviin tekijöihin:

- a) **tuensaajien tyyppi:** kun tuensaajan tuottavuus on suhteellisen alhainen ja taloudellinen tilanne heikko, on todennäköisempää, että tuella mahdollistetaan keinotekoisesti yrityksen pysyminen markkinoilla;
- b) **liikakapasiteetti tuetulla alalla:** kun investointitukea myönnetään aloilla, joilla on liikakapasiteettia, on suurempi riski, että investointituki pitkittää liikakapasiteettitilannetta ja mahdollistaa tehottomien markkinarakenteiden pysymisen ennallaan;
- c) **tavanomainen käyttäytyminen tuetulla alalla:** jos alalla toimivat muut yritykset ovat saavuttaneet saman ympäristönsuojelun tason ilman tukea, on todennäköisempää, että tuki mahdollistaa tehottomien markkinarakenteiden pysymisen ennallaan. Mitä vähemmän on todisteita siitä, että tuensaaja noudattaa aiheuttamisperiaatetta, ja mitä suuremman osan ulkoisista ympäristökustannuksista tuensaajan kilpailijat ottavat huomioon, sitä enemmän kilpailu vääristyy;
- d) **tuen suhteellinen merkitys:** mitä enemmän muuttuvia tuotantokustannuksia pienennetään/korvataan, sitä enemmän kilpailu vääristyy;

e) **valintamenettely:** jos valintamenettely on syrjimätön ja avoin, on epätodennäköisempää, että tuki auttaa pitämään yrityksen keinoitekoisesti markkinoilla. Mitä laajempaa (markkinapeiton suhteen) ja enemmän kilpailuun perustuvaa (huutokauppa-/hankintamenettelyjen käytön suhteen) tuen jakaminen on, sitä vähemmän se vääristää kilpailua;

f) **valikoivuus:** jos toimenpide, jonka kautta tukea myönnetään, kattaa suhteellisen paljon mahdollisia tuensaaajia, jos se kattaa kaikki merkityksellisillä markkinoilla toimivat yritykset ja jos sen ulkopuolelle ei jätetä yrityksiä, jotka voisivat pyrkiä samaan ympäristötavoitteeseen, on epätodennäköisempää, että tuki mahdollistaa tehottomien yritysten pysymisen markkinoilla.

5.2.2.3. Markkinavoima/kilpailijoiden sulkeminen markkinoilta

(181) Tuensaaajalle ympäristönsuojeluun myönnettävää tukea on mahdollista käyttää sen markkinavoiman vahvistamiseen tai ylläpitämiseen tietyillä tuotemarkkinoilla. Komissio arvioi kyseisen tuensaaajan markkinavoiman suuruuden ennen tuen myöntämistä sekä muutoksen, jonka tuen voidaan odottaa aiheuttavan markkinavoiman suuruudessa. Kun ympäristönsuojeluun myönnettävän tuen saajan markkinavoima on huomattava, tuensaaaja saattaa käyttää tukea vahvistaakseen markkinavoimaansa tai säilyttääkseen sen ennallaan eriyttämällä tuotevalikoimaansa yhä laajemmin tai sulkemalla kilpailijat markkinoiden ulkopuolelle. Komissio ei odota löytävänsä markkinavoimaan liittyviä kilpailuongelmia markkinoilla, joilla yksittäisen tuensaaajan markkinaosuus on alle 25 prosenttia tai Herfindahl-Hirschman -indeksin mukainen markkinoiden keskittymistä kuvaava arvo on alle 2 000.

(182) Komissio kiinnittää analyysissään huomiota seuraaviin tekijöihin:

a) **tuensaaajan markkinavoima ja markkinoiden rakenne:** jos tuensaaajalla on jo määräävä asema tuen vaikutuspiiriin kuuluvilla markkinoilla ⁽⁶²⁾, tuki voi vahvistaa määräävää asemaa heikentämällä kilpailupainetta, joka tuensaaajaan kohdistuu sen kilpailijoiden taholta;

b) **markkinoilletulo:** jos tuki koskee tuotemarkkinoita tai teknologioita, jotka kilpailevat sellaisten tuotteiden kanssa, joiden markkinoilla tuensaaaja on vakiinnuttanut asemansa ja markkinavoimansa, tukea saatetaan käyttää strategisesti estämään uusien tulokkaiden markkinoillepääsy. Jos tukea ei ole mahdollisten uusien tulokkaiden saatavilla, tuen aiheuttama kilpailun vääristymisen riski on suurempi;

c) **tuotteiden eriyttäminen ja hintasyrjintä:** tuki saattaa helpottaa tuensaaajan tuotteiden eriyttämistä ja hintasyrjintää, mistä aiheutuu haittaa kuluttajille;

⁽⁶²⁾ Tuen vaikutukset voivat ulottua moniin markkinoihin, sillä tuen vaikutukset eivät välttämättä rajoitu markkinoihin, joilla tuettavaa toimintaa harjoitetaan, vaan ne voivat ulottua muihin markkinoihin, jotka liittyvät kyseisiin markkinoihin sijaitsemalla niihin nähden tuotantoketjun alku- tai loppupäässä tai täydentämällä niitä, ja muihin markkinoihin, joilla tuensaaaja toimii jo nyt tai joille se mahdollisesti siirtyy lähitulevaisuudessa.

d) **ostajien neuvotteluvoima:** kun markkinoilla on vahvoja ostajia, on epätodennäköisempää, että markkinavoimaa omaava tuensaaaja voi nostaa hintoja. Mitä suurempi ostajien neuvotteluvoima on, sitä epätodennäköisemmin tuesta on haittaa kuluttajille.

5.2.2.4. Kauppaan ja yritysten sijoittautumiseen kohdistuvat vaikutukset

(183) Jotkin alueet saattavat hyötyä ympäristönsuojeluun myönnettävästä valtiontuesta siten, että niiden tuotantolosuhteet muuttuvat suotuisammiksi, kun tuki mahdollistaa tuotantokustannusten suhteellisen osuuden supistamisen tai tuotantostandardien parantamisen. Tämän seurauksena yritykset saattavat päättää siirtää toimipaikansa tuetuille alueille tai kauppavirrat saattavat suuntautua tuetuille alueille.

(184) Näin ollen tuki siirtää voitot kyseiseen jäsenvaltioon tuotemarkkinoilla, joita tuki koskee, samoin kuin tuotannon tekijämarkkinoilla.

(185) Komissio tarkastelee analyysissään, onko todisteita siitä, että tuensaaaja oli harkinnut muita sijoituspaikkoja investointilleen, jolloin on todennäköisempää, että tuki vääristää huomattavasti kilpailua.

5.2.3. Myönteisten ja kielteisten seikkojen välinen tasapaino päätöksenteossa

(186) Komissio muodostaa myönteisten ja kielteisten tekijöiden perusteella kokonaiskuvan toimenpiteen vaikutuksista ja selvittää, haittaavatko tuen kilpailua vääristävät vaikutukset kaupankäyntiä yhteisen edun vastaisella tavalla. Myönteiset ja kielteiset vaikutukset olisi ihannetapauksessa ilmaistava käyttäen samoja viitearvoja (esimerkiksi vältetyt ulkoiset kustannukset verrattuna kilpailijoiden voittojen pienentymiseen rahayksikössä ilmaistuna).

(187) Yleensä myönteinen arvio on sitä todennäköisempi mitä suurempi ympäristöhyöty on ja mitä selvemmin on osoitettu, että tuen määrä on rajattu välttämättömään. Toisaalta mitä suurempi osoitus on siitä, että tuki vääristää huomattavasti kilpailua, sitä epätodennäköisempi myönteinen arvio on. Jos odotetut myönteiset vaikutukset ovat suuria ja kilpailun vääristymisen odotetaan olevan huomattavaa, arviointi riippuu siitä, missä määrin myönteisten vaikutusten katsotaan ylittävän kielteiset vaikutukset.

(188) Komissio voi olla vastustamatta ilmoitettua tukitoimenpidettä aloittamatta muodollista tutkintamenettelyä tai tehdä asetuksen (EY) N:o 659/1999 6 artiklan mukaisen muodollisen tutkintamenettelyn päätteeksi mainitun asetuksen 7 artiklan mukaisesti päätöksen menettelyn lopettamisesta. Jos komissio tekee mainitun asetuksen 7 artiklan 4 kohdassa tarkoitetun ehdollisen päätöksen, se voi esimerkiksi asettaa seuraavat ehdot, joiden on oltava oikeasuhteisia ja vähennettävä kilpailun vääristymistä tai vaikutuksia kauppaan:

- a) 3 luvun mukaisia sallittuja enimmäisintensiteettejä **alhaisemmat tuki-intensiteetit**;
- b) **erillinen kirjanpito**, jotta vältetään markkinoiden väliset ristikkäiset, kun tuensaaja toimii useilla markkinoilla;
- c) **lisävaatimukset** toimenpiteen **ympäristövaikutusten tehostamiseksi**;
- d) **ei** muihin potentiaalisiin tuensajiin kohdistuvaa **syrijintää** (vähemmän valikoivuutta).

6. TUEN KASAUTUMINEN

(189) Näiden suuntaviivojen mukaisesti vahvistettuja tuen kynnysarvoja on sovellettava riippumatta siitä, rahoitetaanko hankkeeseen myönnettävä tuki kokonaan valtion varoista vai rahoitetaanko se osittain yhteisön varoista.

(190) Näiden suuntaviivojen nojalla hyväksytyt tuet eivät saa kasautua muiden EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen valtiontukien eivätkä muun yhteisön rahoituksen kanssa, jos tuen kasautuminen johtaa näiden suuntaviivojen mukaisen tuki-intensiteetin ylittymiseen. Kun ympäristönsuojelutukeen oikeutetut kustannukset voidaan kokonaan tai osittain kattaa myös muihin tarkoituksiin myönnettävällä tuella, yhteiseen osuuteen sovelletaan suotuisinta asiaa koskevien sääntöjen mukaista enimmäisintensiteettiä.

(191) Ympäristönsuojeluun myönnettävä tuki ei saa kasaantua samojen tukikelpoisten kustannusten kattamiseen myönnettävän vähämerkityksisen tuen kanssa, jos kasaantuminen johtaisi näiden suuntaviivojen mukaisen tuki-intensiteetin ylittymiseen.

7. LOPPUMÄÄRÄYKSET

7.1. Vuosikertomukset

(192) Jäsenvaltioiden on annettava vuosittain kertomukset komissiolle asetuksen (EY) N:o 659/1999 ja Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999⁽⁶³⁾ täytäntöönpanosta 21 päivänä huhtikuuta 2004 annetun komission asetuksen (EY) N:o 794/2004 vaatimusten mukaisesti.

⁽⁶³⁾ EUVL L 140, 30.4.2004, s. 1, asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 1935/2006 (EUVL L 407, 30.12.2006, s. 1).

(193) Näissä asetuksissa säädettyjen vaatimusten lisäksi ympäristönsuojelualan tukitoimenpiteitä koskevista vuosikertomuksissa on annettava suurten yritysten osalta jokaisesta hyväksytyistä tukiohjelmasta seuraavat tiedot:

- tuensajien nimet;
- tuen määrä tuensajaa kohti;
- tuki-intensiteetti;
- kuvaus toimenpiteen tavoitteista ja ympäristönsuojelutoiminnasta, jota sillä on tarkoitus edistää;
- toimialat, joilla tuettavat hankkeet toteutetaan;
- selvitys siitä, kuinka kannustava vaikutus on otettu huomioon, käyttäen erityisesti 5 luvussa mainittuja indikaattoreita ja kriteerejä.

(194) Jos on kyse veronalennuksista tai verovapautuksista jäsenvaltion on tarpeen toimittaa ainoastaan tuen perustana olevat lainsäädännölliset ja/tai sääntelyyn liittyvät tekstit, sekä tiedot veronalennuksista tai verovapautuksista hyötyvien yritysten luokista ja ilmoitettava toimialat, joihin nämä veronalennukset tai verovapautukset eniten vaikuttavat.

(195) Vuosikertomukset julkaistaan komission verkkosivuilla.

7.2. Avoimuus

(196) Komissio katsoo, että yhteisön valtiontuen avoimuuden lisääminen edellyttää jatkotoimia. Huomiota on kiinnitettävä erityisesti siihen, että jäsenvaltiot, talouden toimijat, asianomaiset osapuolet ja komissio saavat helposti käyttöönsä kaikkien voimassa olevien ympäristönsuojelualan tukiohjelmien koko tekstin.

(197) Tämä voidaan toteuttaa helposti perustamalla linkitettyjä verkkosivustoja. Tutkiessaan ympäristönsuojelualan tukiohjelmaa komissio edellyttää sen vuoksi järjestelmällisesti, että kyseinen jäsenvaltio julkaisee kaikkien lopullisten tukiohjelmien tekstin kokonaisuudessaan internetissä ja ilmoittaa verkkosivujen osoitteen komissiolle. Ohjelmaa ei saa soveltaa ennen kuin tiedot on julkaistu internetissä.

7.3. Seuranta ja arviointi

(198) Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tuen myöntämisestä ympäristönsuojelutoimenpiteisiin säilytetään yksityiskohtaiset asiakirjat. Nämä asiakirjat, joissa on oltava kaikki tarvittavat tiedot sen osoittamiseksi, että tukikelpoisia kustannuksia ja suurimpia sallittuja tuki-intensiteettejä koskevia sääntöjä on noudatettu, on säilytettävä 10 vuoden ajan tuen myöntämispäivämäärästä ja toimitettava pyynnöstä komissiolle.

(199) Komissio pyytää jäsenvaltioita toimittamaan nämä tiedot laatiakseen näitä suuntaviivoja koskevan arvioinnin neljän vuoden kuluttua niiden julkaisemisesta ⁽⁶⁴⁾.

7.4. Aiheelliset toimenpiteet

(200) Komissio ehdottaa jäsenvaltioille EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 1 kohdan nojalla seuraavia aiheellisia toimenpiteitä, jotka koskevat niiden voimassa olevia ympäristönsuojelualan tukiohjelmiä:

Jäsenvaltioiden olisi tarvittaessa muutettava kyseisiä ohjelmia saattaakseen ne näiden suuntaviivojen mukaisiksi 18 kuukauden kuluessa suuntaviivojen julkaisemisesta seuraavin poikkeuksin:

- i) jäsenvaltioiden olisi tarvittaessa muutettava ennen 31 päivää joulukuuta 2012 ohjelmia, jotka koskevat direktiivin 2003/96/EY soveltamisalaan kuuluvien veronalennusten tai verovapautusten muodossa myönnettyä tukea;
  - ii) 160 kohdassa mainittuja yksittäisten hankkeiden uusia kynnysarvoja aletaan soveltaa näiden suuntaviivojen *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* julkaisemisesta seuraavasta päivästä alkaen;
  - iii) yksityiskohtaisempien vuosikertomusten laatimista koskevaa velvollisuutta sovelletaan tukeen, jota on myönnetty voimassa olevista tukiohjelmissä 1 päivästä tammikuuta 2009.
- (201) Jäsenvaltioita kehoitetaan antamaan nimenomainen ehdoton suostumus ehdotettuihin aiheellisiin toimenpiteisiin kahden kuukauden kuluessa siitä, kun nämä suuntaviivat on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*. Jos jäsenvaltiolta ei saada vastausta, komissio olettaa, että se ei hyväksy ehdotettuja toimenpiteitä.

7.5. Soveltaminen, voimassaolo ja tarkistaminen

- (202) Näitä suuntaviivoja sovelletaan ensimmäisestä päivästä niiden julkaisemisesta *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* ja ne korvaavat 3 päivänä helmikuuta 2001 annetut yhteisön suuntaviivat valtioneudesta ympäristönsuojelulle ⁽⁶⁵⁾.
- (203) Näitä suuntaviivoja sovelletaan 31 päivään joulukuuta 2014 saakka. Komissio voi jäsenvaltioita kuultuaan muuttaa suuntaviivoja ennen kyseistä päivämäärää kilpailupolitiikkaan tai ympäristöpolitiikkaan liittyvistä merkittävistä syistä tai ottaakseen huomioon muut yhteisön politiikan alat tai kansainväliset sitoumukset. Muutokset saattavat osoittautua tarpeellisiksi erityisesti ilmastonmuutoksen alalla tulevaisuudessa mahdollisesti tehtävien kansainvälisten sopimusten ja Euroopan ilmastonmuutosta koskevan lainsäädännön jatkokehityksen perusteella. Komissio arvioi näitä suuntaviivoja neljän vuoden kuluttua niiden julkaisemisesta tosiseikkojen ja erityisesti jäsenvaltioiden toimittamiin tietoihin perustuvien laajojen kuulemisten tulosten perusteella. Arvioinnin tulokset asetetaan Euroopan parlamentin, alueiden komitean, Euroopan talous- ja sosiaaliskomitean sekä jäsenvaltioiden saataville.
- (204) Komissio soveltaa näitä suuntaviivoja kaikkiin ilmoitettuihin tukitoimenpiteisiin, joita se käsittelee sen jälkeen, kun suuntaviivat on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, vaikka kyseisistä hankkeista olisi ilmoitettu sille jo ennen suuntaviivojen julkaisemista. Tämä koskee myös yksittäistä tukea, joka on myönnetty hyväksytystä tukiohjelmasta ja josta on ilmoitettu komissiolle noudattaen velvollisuutta, jonka mukaan kyseisestä tuesta on ilmoitettava komissiolle erikseen.
- (205) Valtiontuen sääntöjenvastaisuuden arvioinnissa sovellettavien sääntöjen määräytymisestä annetun komission ilmoituksen ⁽⁶⁶⁾ mukaisesti komissio soveltaa tukeen, josta ei ole ilmoitettu,
- a) näitä suuntaviivoja, jos tuki on myönnetty suuntaviivojen julkaisemisen jälkeen;
  - b) muissa tapauksissa tuen myöntämishetkellä sovellettuja suuntaviivoja.

⁽⁶⁷⁾ Jäsenvaltiot voivat osallistua komission arviointityöhön toimittamalla sille ohjelmista ja yksittäisistä toimenpiteistä laatimansa jälkiarviointit.

⁽⁶⁸⁾ EYVL C 37, 3.2.2001, s. 3.

⁽⁶⁹⁾ EYVL C 119, 22.5.2002, s. 22.

LIITE

TUKIKELPOISIIN KUSTANNUKSIIN SISÄLTÄVÄN INVESTOINTITUEN INTENSITEETIT

	Pieni yritys	Keskisuuri yritys	Suuri yritys
Tuki yhteisön normit ylittäviin toimiin tai ympäristönsuojelun tason parantamiseen yhteisön normien puuttuessa	70 % 80 %, jos kyse ekoinnovaatioista 100 %, jos kyse tarjouskilpailusta	60 % 70 %, jos kyse ekoinnovaatioista 100 %, jos kyse tarjouskilpailusta	50 % 60 %, jos kyse ekoinnovaatioista 100 %, jos kyse tarjouskilpailusta
Tuki ympäristötutkimuksiin	70 %	60 %	50 %
Tuki ennakoivaan yhteisön normeihin mukautumiseen			
— yli 3 vuotta	25 %	20 %	15 %
— 1–3 vuotta	20 %	15 %	10 %
ennen voimaantuloa			
Tuki jätehuoltoon	70 %	60 %	50 %
Tuki uusiutuvan energian käytön edistämiseen	80 % 100 %, jos kyse tarjouskilpailusta	70 % 100 %, jos kyse tarjouskilpailusta	60 % 100 %, jos kyse tarjouskilpailusta
Tuki energiansäästöön	80 %	70 %	60 %
Tuki yhteistuotantolaitoksille	100 %, jos kyse tarjouskilpailusta	100 %, jos kyse tarjouskilpailusta	100 %, jos kyse tarjouskilpailusta
Tuki kaukolämmitykseen käytettäessä perinteistä energiaa	70 % 100 %, jos kyse tarjouskilpailusta	60 % 100 %, jos kyse tarjouskilpailusta	50 % 100 %, jos kyse tarjouskilpailusta
Tuki saastuneiden alueiden kunnostamiseen	100 %	100 %	100 %
Tuki yritysten uudelleensijoittamiseen	70 %	60 %	50 %